

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ННІ лісового і садово-паркового господарства

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри таксації лісу
та лісового менеджменту

Білоус А.М.

_____ 20 ____ р.

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему: Стан використання лісових ресурсів Миргородського
надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України»**

Спеціальність 205 – Лісове господарство

(код і назва)

Гарант освітньої програми

кандидат с.-г. наук, доцент

Пузріна Н.В.

Керівник бакалаврської кваліфікаційної роботи

Кандидат с.-г. наук, доцент

Леснік О.М.

Виконав

Крятченко Д.С.

КИЇВ 2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ННІ лісового і садово-паркового господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. завідувача кафедри таксації лісу
та лісового менеджменту
доктор с.-г. наук, проф.

Миронюк В.В.

_____ (підпис)

_____ (ПІБ)

_____ 20 ____ року

ЗАВДАННЯ
на виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи студенту

Крятченку Дмитру Сергійовичу

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Спеціальність 205 – Лісове господарство

(код і назва)

Тема бакалаврської кваліфікаційної роботи «Стан використання лісових ресурсів Миргородського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України»».
затверджена наказом ректора НУБіП України від 17 березня 2025 р. № 382 «С».

Термін подання завершеної роботи на кафедру 2025.06.02

(рік, місяць, число)

Вихідні дані до бакалаврської кваліфікаційної роботи: проект організації та розвитку лісового господарства Миргородського надлісництва, БД «Таксаційна характеристика лісів».

Перелік питань, які потрібно розробити:

1. Проаналізувати літературні джерела, щодо предмета дослідження.
2. Опрацювати методика наукових досліджень.
3. Проаналізувати стан лісового фонду підприємства.
4. Оцінити ефективність виконання лісоресурсного потенціалу.

Дата видачі завдання 21 жовтня 2024 р.

Керівник бакалаврської кваліфікаційної роботи

Леснік О.М.

_____ (підпис)

_____ (ПІБ)

Завдання прийняв до виконання

Крятченко Д.С.

_____ (підпис)

_____ (ПІБ)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Розділ 1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ	6
Розділ 2. МЕТОДИКА ЗБОРУ ТА ОБРОБКИ ДОСЛІДНОГО МАТЕРІАЛУ	18
Розділ 3. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДПРИЄМСТВА ТА АНАЛІЗ ЛІСОВОГО ФОНДУ	24
3.1 Організаційна структура підприємства	24
3.2 Таксаційна характеристика лісового фонду	26
Розділ 4. ОБГРУНТУВАННЯ ОБСЯГІВ ВИКОРИСТАННЯ ЛІСОРЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	33
4.1. Рубки формування та оздоровлення лісів	33
4.2. Рубки головного користування	42
4.3. Відповідність господарської діяльності підприємства принципам невиснажливого ведення господарства	45
ВИСНОВКИ	48
РЕКОМЕНДАЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ	49
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА	51
ДОДАТКИ	53

ВСТУП

Актуальність теми. Раціональна організація лісгосподарської діяльності ґрунтується на засадах сталого використання природних ресурсів, де особливе місце посідає забезпечення екологічної рівноваги у процесі освоєння та відтворення лісового фонду. Для реалізації цієї стратегії необхідно застосовувати науково обґрунтовані підходи до визначення допустимих обсягів лісозаготівлі, зокрема тих рубок, що здійснюються з метою формування, відновлення й поліпшення стану лісів.

Мета дослідження – здійснення аналізу рівня освоєння лісових ресурсів у межах діяльності Миргородського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України», зокрема шляхом зіставлення фактичних обсягів деревини з результативністю їх подальшого використання.

З урахуванням актуальності теми та визначеної мети дослідження, було сформульовано такі основні завдання:

- здійснити огляд та аналіз наукових джерел;
- провести детальне вивчення таксаційної характеристики підприємства як основи для оцінки його лісових ресурсів;
- дослідити динаміку заготівлі деревини на підприємстві впродовж останніх років;
- оцінити відповідність фактичних обсягів заготівлі деревини встановленим лісовпорядкуванням.

Об'єкт дослідження – лісові ресурси Миргородського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Предмет дослідження – обсяги щорічної заготівлі деревини для основних деревних порід підприємства.

Основні положення методики дослідження. Для обробки вхідної інформації та формулювання обґрунтованих висновків у процесі виконання роботи застосовувалися такі наукові методи дослідження, як аналіз та порівняння.

Прикладне значення отриманих у ході дослідження результатів. Полягає у створенні передумов для розширення напрямів виробничо-господарської діяльності лісогосподарських підприємств та впровадження альтернативних форм підприємства в галузі.

Структура і обсяги роботи. Кваліфікаційна бакалаврська робота викладена на 54 аркушах друкованого тексту. Її структура включає вступ, чотири розділи, висновки та пропозиції, список використаних джерел а також додатки. В роботі наведено 10 таблиць та 19 рисунків.

РОЗДІЛ 1

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

Рубки головного користування – вид рубок, які проводять з метою заготівлі деревини у стиглих та перестійних лісових насадженнях, в основу яких покладено дотримання принципів безперервного, невиснажливого і раціонального використання лісових ресурсів, збереження умов відтворення високопродуктивних стійких деревостанів, їх екологічних та інших корисних властивостей [29].

Основною ідеєю таких рубок є забезпечення сталого та раціонального використання лісових ресурсів, що передбачає дотримання принципів безперервності та невиснажливості. Важливим аспектом є збереження екологічного балансу, умов для відтворення високопродуктивних і стійких деревостанів, а також підтримка їх корисних функцій, таких як ґрунтозахисні, водорегулюючі та кліматорегулюючі властивості. Такі рубки спрямовані на те, щоб забезпечити довгострокове використання лісових ресурсів без шкоди для навколишнього середовища, зберігаючи біорізноманіття та підтримуючи екологічну стабільність лісових екосистем [18].

Для дотримання встановлених вимог, враховуючи категорію лісів, умови їх зростання, біологічні характеристики деревних порід, а також склад і структуру деревостанів, стан підросту цінних порід та інші специфічні особливості лісових ділянок, застосовуються різні системи рубок. Серед них виділяють вибіркочову, поступову, комбіновану та суцільну. Кожна з цих систем має свої особливості та використовується залежно від конкретних умов. Визначення системи, виду та способу рубки для конкретної лісової ділянки, а також встановлення організаційно-технічних параметрів здійснюється під час лісовпорядкувальних робіт. Цей процес враховує місцеві умови, такі як рельєф, тип ґрунту, кліматичні особливості та стан лісового масиву. Такі заходи спрямовані на забезпечення раціонального використання лісових ресурсів, збереження їх екологічних функцій та підтримку сталого розвитку лісових

екосистем. Відповідність цим принципам дозволяє зберегти біорізноманіття та забезпечити довгострокову екологічну стабільність [18].

Рубки лісу класифікують а такі основні системи: вибірккову, суцільну, поступову та комбіновану. Під поняттям системи (чи способу) рубки розуміють встановлений порядок видалення дерев або ділянок деревостанів із дотриманням певної просторової послідовності та у визначені терміни. Кожна з систем має специфічне функціональне призначення та реалізується відповідно до визначених лісогосподарських і лісівничих цілей. Основні вимоги до рубок у лісництві охоплюють необхідність збереження життєздатних дерев після проведення заходів, покращення санітарного стану насаджень, створення умов для природного поновлення лісу, а також підтримання і посилення екосистемних функцій лісу – зокрема, захисної та водоохоронної. Частину деревостану, яка виділена для рубки на певній площі та відмежована спеціальними візирами, називають лісосікою. Після того, як усі дерева на лісосіці зрубані, утворюється ділянка, яка отримує назву зрубу або вирубки. Різні системи рубок відрізняються між собою за термінами проведення та особливостями відновлення лісових насаджень. На сьогодні існує чотири основні системи головних рубок. Вибір конкретного способу головної рубки повинен здійснюватися з урахуванням народногосподарського значення лісу, його екологічної ролі та економічної доцільності. Це дозволяє забезпечити раціональне використання лісових ресурсів, зберегти їх екологічну цінність і сприяти стабільному розвитку лісового господарства [16].

У кожному лісогосподарському підприємстві існує перелік насаджень, які формують єдиний цикл розподілу, повністю охоплюючи період від моменту їх заснування до досягнення стиглості лісу. На підставі цього переліку визначається, які саме насадження слід призначати для рубок головного користування. Почергове вирубування дозволяє забезпечити стабільний цикл відновлення лісових ресурсів, зберігаючи при цьому їхню продуктивність та екологічну функціональність. Це також сприяє підтримці балансу між

експлуатацією лісових ресурсів і їх відтворенням, що є ключовим для сталого лісового господарства [4].

Стиглість лісу визначається цілим рядом факторів, серед яких ключову роль відіграють лісорослинна зона, клас бонітету, породний склад та інші характеристики. Математичне моделювання, хоча й є корисним інструментом, не завжди здатне точно відобразити всі залежності, що впливають на цей процес. Через це в розрахунках часто виникають певні похибки [11]. Відповідні рекомендації щодо віку рубок наведено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

**Доцільний вік проведення рубок головного користування,
розташований в умовах Полісся і Лісостепу**

Деревні породи	Класи бонітету	Вік рубки, р.
Сосна	Усі бонітети	81–90
Дуб насінневий	III і вище	101–110
	IV і менший	61–70
Дуб порослевий	II і вище	101–110
	III і менший	61–70
Граб	Усі бонітети	51–60
Ясен, клен	-	71–80
Береза	-	61–70
Осика	-	41-50

Ці дані (табл.1.1) базуються на комплексному підході, який враховує як економічні, так і екологічні аспекти, що дозволяє забезпечити стале управління лісовими ресурсами та зберегти їхню продуктивність на довгострокову перспективу. Використання таких даних допомагає ухвалити обґрунтовані рішення щодо обсягів та періодичності рубок, що є важливим для підтримки екологічного балансу та ефективного лісового господарства [11].

Розрахункова лісосіка – це щорічна норма заготівлі деревини, яка визначається на науковій основі та затверджується для кожного власника або постійного користувача лісових ресурсів [17]. Ця норма встановлюється окремо для кожної групи порід і враховує принципи безперервного та невиснажливого використання лісових ресурсів. Основна мета розрахункової лісосіки полягає в тому, щоб забезпечити стабільний обсяг заготівлі деревини, не порушуючи природного відтворення лісових екосистем та зберігаючи їхню екологічну функціональність. Визначення розрахункової лісосіки базується на аналізі стану лісових насаджень, їх вікової структури, продуктивності та інших факторів, що впливають на можливість відновлення лісу. Це дозволяє забезпечити раціональне використання лісових ресурсів, зберігаючи їхню економічну цінність та екологічну стабільність на довгострокову перспективу. Розрахункова лісосіка є важливим інструментом для планування лісового господарства, який сприяє збалансованому використанню лісових ресурсів і підтримці їхньої продуктивності [17].

Згідно з визначеними щорічними обсягами розрахункової лісосіки як для підприємства в цілому, так і для окремих лісогосподарських підрозділів, здійснюється формування переліку ділянок, що підлягають рубкам головного користування у межах десятирічного ревізійного періоду. До таких ділянок відносять деревостани, які досягли віку стиглості та проявляють ознаки розпаду, залишки незавершених рубок попередніх періодів, насадження після завершення підсочки, а також низькостовбурні або малопродуктивні лісові масиви. При визначенні черговості проведення рубок необхідно керуватися організаційно-технічними вимогами, що регламентуються чинними нормативно-правовими актами у сфері лісового господарства. [21, 26].

У сучасних умовах лісокористування базується на принципах сталого розвитку, які передбачають раціональне використання лісових ресурсів з урахуванням їх відновлюваності. Ліси є не лише джерелом деревини, але й важливим екологічним компонентом, який забезпечує стабільність екосистем, збереження біорізноманіття та регулювання клімату. Сьогодні лісокористування

включає комплекс заходів, які спрямовані на забезпечення і збереження екологічності, економічності та соціальної стійкості лісів [28].

На сьогодні лісокористування України характеризується наявністю ряду глибоких проблем системного характеру, зокрема інституційного, екологічного, економічного та соціального спрямування. Серед основних причин, що призводять до подібного стану в галузі, варто виокремити невідповідність між практикою ведення лісового господарства та чинною нормативно-правовою базою, яка регламентує порядок користування лісовими ресурсами та землею лісового фонду. Крім того, спостерігається невідповідність між зовнішніми умовами функціонування лісогосподарських суб'єктів і формами державного регулювання галузі, що вказує на порушення балансу в управлінських механізмах та зумовлює необхідність перегляду стратегічних підходів до розвитку лісової сфер [3].

Ведення лісового господарства має свою специфіку, зокрема тривалий цикл вирощування деревостанів, що може охоплювати 70-100 років. Протягом цього періоду господарська діяльність перебуває під впливом численних факторів ризику – зокрема пожеж, ураження шкідниками, незаконних рубок, а також несприятливих кліматичних умов. Такі загрози здатні призводити до зниження платоспроможності підприємств або навіть їх фінансової нестабільності. Водночас обов'язковим для всіх лісокористувачів є проведення відновлення лісів на місцях, де проводилися суцільні рубки, а також системна робота з охорони захисту існуючих дерев [3].

Поняття «продуктивність» є одним із ключових у наукових дискусіях, що стосуються ефективності лісогосподарської діяльності. Воно широко використовується у виступах на наукових конференціях, семінарах та професійних форумах. Водночас, спроби конкретизувати зміст цього терміна нерідко виявляють значну варіативність його тлумачень. Зокрема, продуктивність іноді ототожнюють із показником запасу, що є певним спрощенням. Навіть у випадках, коли порівнюються два насадження однакового віку та видового складу, більший запас не завжди свідчить про вищу

продуктивність. У деяких ситуаціях більш продуктивними може виявитися насадження з відносно меншим запасом деревини, що зумовлено низкою структурно-фізіологічних особливостей. Для підтвердження цієї тези можна звернути увагу на дані, наведені в табл. 1.2. Де порівнюють таксаційні характеристики двох одновікових частин соснових насаджень, які ростуть в аналогічних лісорослинних умовах [9].

Таблиця 1.2

**Порівняльна Таксаційна характеристика 60-річних соснових насаджень
в умовах свіжого бору**

№ ПП	Склад	Н _{сер} , м	D _{сер} , см	Повнота	Клас бонітету	Запас, м ³ •га ⁻¹	Кількість дерев на 1 га, шт.
1	10С ₃	16,0	17,1	0,88	III	235	790
2	10С ₃	22,0	24,6	0,55	I	205	514

Як засвідчують дані таблиці 1.2, лісове насадження на пробній площі ПП-1 характеризується більшим запасом деревини на гектар – на 30 м³ у порівнянні з насадженням на ПП-2. Однак, з огляду на лісівничі показники, вищу продуктивність демонструє саме деревостан на ПП-2, незважаючи на менший загальний запас. Це підтверджується порівнянням класів бонітету, а також середніх значень висоти і діаметра дерев. Зменшення запасу деревини на ПП-2 пояснюється виконанням прохідної рубки, під час якої було вилучено значну частину деревостану. У той час як на ПП-1 подібні лісогосподарські заходи не проводилися, що й сприяло збереженню більшого обсягу запасу [9].

Під терміном «продуктивність» у загальноекономічному значенні розуміють кількість продукції, виробленої за певний період часу. У контексті лісового господарства, де головним відтворюваним ресурсом є земля, продуктивність трактується як обсяг приросту деревної маси, що утворюється на одиниці площі за визначений проміжок часу. Таким чином, продуктивність деревостану визначається кількістю деревини, яка накопичується на гектарі лісу протягом одного року [9].

Рубки догляду – це рубки, що направлені на створення в насадженні сприятливих умов для росту головних порід, покращення якості і продуктивності деревостану, підвищення корисних функцій лісу [7].

Види рубок догляду: освітлення, проріджування, прочищення, прохідні рубки [29]. Догляд за лісовими насадженнями здійснюється через чотири основні типи рубок, кожна з яких відіграє ключову роль у формуванні повноцінного і здорового деревостану. На початковій стадії розвитку лісу, у молодняках до 10-річного віку, застосовуються рубки освітлення, спрямовані на видалення порід, які пригнічують ріст головної породи. Це дозволяє забезпечити формування насаджень із цільовим породним складом і необхідною густиною. У наступному віковому періоді – від 11 до 20 років – виконуються рубки прочищення, мета яких полягає у створенні рівномірного розміщення головної деревної породи на площі та формуванні сприятливої просторової структури майбутнього лісу. При наявності відповідних умов можуть зберігатися супутні породи, здатні сформувати другий ярус насадження. На стадії активного вертикального росту дерев, що триває з 21 до 41 року, проводяться рубки проріджування. Цей захід спрямований на поліпшення якості стовбура та крони, оскільки саме в цей період спостерігається інтенсивне нарощування висоти. Починаючи приблизно з 41-річного віку, у деревостанах здійснюють прохідні рубки. У цьому віковому періоді основна динаміка росту зміщується в напрямку збільшення діаметра стовбура, тоді як приріст у висоту зменшується. Зниження щільності насадження сприяє покращенню умов освітлення та водно-поживного забезпечення, що, в свою чергу, позитивно впливає на інтенсивність діаметрального приросту [2].

Санітарні рубки поділяються на вибіркові та суцільні. Санітарні рубки спрямовуються на оздоровлення та посилення біологічної стійкості лісів, запобігання їх захворюванню і пошкодженню. Санітарні рубки призначаються на підставі матеріалів лісовпорядкування, санітарного або лісопатологічного обстеження, а на територіях природно-заповідного фонду (за винятком

заказників та господарських зон національних природних і регіональних ландшафтних парків) – за погодженням з органом виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища Автономної Республіки Крим, територіальними органами Мінприроди [15].

У процесі проведення вибіркового санітарного рубки з лісових насаджень видаляються дерева, які втратили життєздатність або перебувають у критичному стані внаслідок ураження хворобами, шкідниками, дії стихійних природних явищ чи антропогенних чинників. При цьому обов'язковою умовою є збереження повноти деревостану на рівні не нижче 0,5 – у пристиглих, стиглих та перестійних насадженнях, і не менше 0,4 – в інших категоріях віку та типу. Суцільні санітарні рубки передбачають одномоментне вилучення всіх дерев на визначеній площі (від 0,1 га і більше) у випадках, коли насадження зазнали значного пошкодження через біотичні чи абіотичні фактори, що призвели до втрати їх здатності до самовідновлення. Застосування цього заходу обґрунтоване лише за умов, коли збереження насаджень в його поточному стані є екологічно або господарсько недоцільним. [15].

Лісовідновні рубки – комплексні рубки, які поєднують елементи рубок головного користування та рубок догляду для поновлення захисних, водоохоронних та інших корисних властивостей лісів, збереження біорізноманіття, підтримання і формування складної породної, ярусної і вікової структури деревостанів [15]. Рубки, спрямовані на відновлення лісів, здійснюються у стиглих і перестійних деревостанах, незалежно від їхньої вікової структури та ярусності, зокрема у насадженнях як складної, так і простої будови. Їх основною метою є забезпечення природного або штучного поновлення господарсько цінних порід у лісах, де проведення рубок головного користування є забороненим або обмеженим [15].

Застосування лісовідновних рубок також є доцільним у випадках, коли вибірково санітарні рубки можуть призвести до критичного зниження повноти насаджень – нижче встановлених нормативних показників. При виконанні таких рубок використовуються спеціальні методи організації лісосік та відповідні

технологічні рішення, що сприяють створенню оптимальних умов для успішного поновлення лісових екосистем [15].

Рубки переформування – комплексні рубки, спрямовані на поступове перетворення одновікових чистих у різновікові мішані багатоярусні лісові насадження [15]. Рубки переформування здійснюються послідовно, шляхом впровадження системи лісогосподарських дій, спрямованих на поступове приведення складу та будови лісових насаджень до бажаних, екологічно збалансованих характеристик. Такі заходи є доцільними у випадках, коли існуючі лісові угруповання мають відхилення від оптимальних структурно-породних показників, які відповідають природному типу лісу та забезпечують його стійкість і продуктивність у довгостроковій перспективі [15].

Лісове господарство займає вагомe місце серед пріоритетних секторів економіки поряд із легкою промисловістю, харчовою індустрією, а також туристично-рекреаційною сферою. Ведення лісогосподарської діяльності на регіональному рівні включає проведення лісозаготівель, зокрема заготівлю круглого лісу та інших лісових ресурсів, забезпечення їхнього відтворення, а також реалізацію комплексу заходів, спрямованих на збереження і захист лісових екосистем [1].

Упродовж 2016–2018 років спостерігалось зростання площі лісових угідь на 2,5 %, водночас обсяги виробленої продукції, виконаних робіт та наданих послуг зросли на 41,0 %, тоді як заготівля ліквідної деревини збільшилася лише на 1,3 %. Така диспропорція між темпами зростання зазначених показників свідчить про посилення антропогенного впливу на лісові екосистеми, поступове виснаження ресурсного потенціалу та підвищення ринкового попиту на деревину [26].

У структурі лісозаготівельної діяльності перше місце за питомою вагою займає паливна деревина. Наступні позиції поділяють між собою заготівля круглих лісоматеріалів та хлестів, які мають майже однакову частку. Така ситуація є економічно нераціональною, оскільки господарська ефективність

лісового сектору значною мірою залежить від орієнтації на заготівлю високоякісної стиглої деревини для комерційного використання [26].

Таблиця 1.3

Основні показники ведення лісового господарства

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2018 р. у % до 2016 р.
Площа лісів, тис. га	287,6	237,8	294,9	102,5
Обсяг продукції, робіт, послуг, млн. грн.	27369,3	38074,2	38587,6	141,0
Заготівля ліквідної деревини, куб. м ³	29334	30545	29725	101,3
лісоматеріали круглі	4317	4617	3572	82,7
паливна деревина	18149	17204	18607	102,5
дров'яна деревина для технологічних потреб	2580	3538	1929	74,8
хлисти	4288	5186	5617	131,0
Площа рубок, тис. га	1,1	1,1	1,1	100
у тому числі:				
рубки головного користування	0,1	0,1	0,1	100
рубки формування і оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства	1,0	1,0	1,0	100
Відтворення лісів, га	65,0	42,0	60,0	92,3

Заготівля деревини в регіоні переважно здійснюється через рубки головного користування (РГК), які становлять основу лісгосподарської діяльності. Поряд із цим реалізуються також заходи, спрямовані на догляд за лісовими насадженнями та покращення їхнього санітарного стану. Усі лісгосподарські роботи повинні відповідати принципам сталого лісокористування, зокрема – безперервності, екологічної збалансованості та невиснажливості експлуатації лісових ресурсів [26].

Упродовж 2016–2018 років спостерігалось зменшення обсягів експорту деревини на 8,0 %. Проте вже з 2017 року намітилася тенденція до зростання обсягів поставок на зовнішні ринки. Згідно з аналітичними даними звітності, основну частку експортованої продукції становили хвойний пиловник, технічна хвойна сировина, а також дрова з твердолистяних порід. В цілому структура реалізації включала переважно дрова та пиломатеріали [26].

Одним із ключових елементів організаційно-економічного механізму ведення лісового господарства є забезпечення ефективних умов збуту деревинної продукції. У зв'язку з цим Державне агентство лісових ресурсів України прийняло рішення про припинення практики продажу необробленої деревини за прямими договорами, надавши перевагу системі реалізації через відкриті аукціонні торги як більш прозорому та конкурентному способу [26].

Упродовж 2017–2018 років спостерігалось поступове скорочення обсягів деревини, реалізованої через аукціонні торги, хоча темпи зменшення варіювалися. Варто зазначити, що на таких торгах, як правило, не вдається реалізувати повністю увесь заявлений обсяг деревини. Частка окремого підприємства в загальному обсязі аукціонного продажу необробленої деревини була змінною, при цьому лідерські позиції серед учасників ринку не залишалися стабільними [26].

У 2008 р. обласними управліннями лісового та мисливського господарства заготовлено 12391 тис. м³ деревини. Заготівля деревини становила 103,7% відносно наявних лісосировинних ресурсів. З огляду на те, що обсяги заготівлі деревини від рубок головного користування становили 95,5%, потрібно

стверджувати, що надпланове використання деревини відбулося внаслідок проведення рубок догляду. Із загального обсягу заготовленої деревини реалізовано у круглому вигляді 11058 тис. м³ що у вартісному еквіваленті становили 2349069 тис. грн (сума без ПДВ). Реалізовано деревини на внутрішній ринок – 8705,5 тис. м³ що становило 1640043 тис. грн. Загальний обсяг експорту деревини у круглому вигляді становив 2353,6 тис. м³ (709025 тис. грн). Реалізація круглої деревини у 2008 р. становила 89,2%. На переробку було поставлено 1314,6 тис. м³ (10,6%). Загальний обсяг використаної деревини на власні потреби становив 247,5 тис. м³ (2,0%). Якщо на початок 2008 року залишки деревини становили 1482,7 тис. м³, то наприкінці року - 1257,1 тис. [21].

Реалізація круглої деревини на внутрішньому ринку становила понад 60% для більшості управлінь лісового господарства, а у середньому – 70-80%. Варто зазначити надзвичайно високий відсоток реалізації деревини у круглому вигляді підприємствами, які мають високий експортний потенціал як за обсягами заготівлі деревини, так і за територіальним розташуванням. Частка переробленої деревини від загального обсягу лісозаготівель є надзвичайно низька. Це потребує пошуку шляхів економічного стимулювання глибокого перероблення деревини як на внутрішньому ринку, так і в межах самих лісогосподарських підприємств. Ще меншими є обсяги використання деревини на власні потреби [21].

У 2009 році загальний обсяг заготівлі деревини становив 11 461 тис. м³, з яких 5 753 тис. м³ було заготовлено в межах рубок головного користування. З усього обсягу деревини 10 335 тис. м³ реалізовано у вигляді кругляка, у тому числі 8 046,8 тис. м³ - на внутрішньому ринку, а 2 288,7 тис. м³ - на експорт. У вартісному вимірі реалізація деревини на внутрішньому ринку склала 1 388 489 тис. грн, на зовнішньому – 842 257 тис. грн, загальна сума реалізованої продукції досягла 2 230 747 тис. грн без урахування ПДВ. Частка експорту у грошовому вираженні становила 37%, а реалізація в цілому охопила 90,2% від загального обсягу лісозаготівель [21].

Обсяги деревини, спрямованої на переробку, склали 1 239,3 тис. м³, що відповідає частці 10,8%, а використаної на власні потреби – 267,4 тис. м³, або

2,3%. Зменшення загального обсягу заготівлі деревини у 2009 році порівняно з 2008 роком (з 12 391 тис. м³ до 11 461 тис. м³) зумовило зниження обсягів реалізації у круглому вигляді – від 11 058 тис. м³ до 10 335 тис. м³, а також відповідне зменшення надходжень – з 2 349 069 тис. грн до 2 230 747 тис. грн. Незначне скорочення зафіксовано і в обсягах експортованої деревини у круглому вигляді – з 2 353,6 тис. м³ до 2 288,7 тис. м³. Проте вартість експортної реалізації зросла з 809 025 тис. грн до 842 257 тис. грн, що пояснюється збільшенням частки сертифікованої деревини у структурі експорту. Водночас, питома вага деревини, спрямованої на переробку або використаної для власних потреб, залишалася стабільною на рівні 10% і 2% відповідно [21].

У межах окремих управлінь у 2009 році рівень заготівлі деревини від рубок головного користування суттєво коливався, незалежно від регіонального розташування. Зокрема, у Поліссі та Карпатському регіоні зафіксовано низькі частки таких рубок. У Лісостеповій зоні їх питома вага складала близько 50%, тоді як у степових регіонах вона була мінімальною – не перевищувала 4%. Така ситуація свідчить про недостатнє освоєння лісосічного фонду для рубок головного користування та надмірне зосередження на інших видах лісозаготівель – доглядових, санітарних та ін. Це вказує на потребу вдосконалення системи управління обсягами заготівлі з урахуванням лісівничих та економічних чинників [21].

Висновки до першого розділу.

Рубки головного користування є важливим інструментом для сталого управління лісовими ресурсами, що передбачає баланс між ефективним використанням деревини та збереженням екологічної стабільності лісових екосистем.

Застосування науково обґрунтованих підходів до визначення віку рубок та розрахункової лісосіки допомагає підтримувати баланс між відтворенням та використанням лісових ресурсів. Також важливим є врахування соціальних та

економічних аспектів лісокористування, що дозволяє досягти стабільного розвитку лісової галузі.

Відповідність принципам сталого лісовпорядкування допомагає зберегти біорізноманіття, підвищити продуктивність лісів та забезпечити їх довгострокову екологічну стабільність, що є ключовим для сталого розвитку лісового господарства в Україні.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА ЗБОРУ ТА ОБРОБКИ ДОСЛІДНОГО МАТЕРІАЛУ

Рубки формування і оздоровлення лісів – лісогосподарські заходи, спрямовані на підвищення стійкості та продуктивності деревостанів, їхнє оздоровлення й посилення захисних, санітарно-гігієнічних, оздоровчих та інших функцій шляхом проведення рубок [14].

У процесі здійснення заходів з формування та покращення стану лісових насаджень застосовується низка спеціалізованих видів рубок. До них належать рубки догляду, санітарні, лісовідновні та рубки переформування. Окрім того, проводяться рубки, спрямовані на реконструкцію низькопродуктивних молодняків і вторинних деревостанів, а також ландшафтні рубки, що враховують естетичні та рекреаційні функції лісу [14].

Розробка плану щорічних обсягів рубок догляду здійснюється для всього лісогосподарського підприємства із деталізацією по окремих лісництвах. У документі обов'язково наводяться площі проведення рубок та обсяг деревини, що підлягає вилученню для кожного виду догляду. Водночас проріджування не планується для насаджень з повнотою 0,7, а прохідні рубки – для насаджень з повнотою 0,8 і нижче [20].

Господарські розпорядження видають таксатори, також враховується необхідність догляду за лісовими культурами, що будуть зроблені з ревізійного періоду та за молодняками які створені природнім походженням. Обґрунтування запроектованих обсягів рубок догляду базується на рівні повноти лісових насаджень.

Розрахунок щорічного обсягу здійснюється методом ділення площі насадження, що потребує певного догляду, на відповідний термін повторення. При визначенні щорічного обсягу заготівлі деревини від рубок догляду враховується нормативний термін повторюваності, які встановленні «Правилами поліпшення якісного складу лісів». Зокрема, для освітлення та прочищення цей

період становить 3-5 років, для прорідження 5-10 років, а для прохідної рубки 10-15 років [27].

Проектування санітарних рубок здійснюється згідно з вимогами «Санітарних правил у лісах України». Зокрема, суцільні санітарні рубки мають бути проведені протягом 1-2 років, а вибіркові – протягом 2-5 років. Однак обсяги, зазначені в проектних матеріалах, відображають лише початковий етап ревізійного періоду, а не весь десятирічний цикл [16].

Визначення віку головної рубки здійснюється за допомогою урахування породного складу дерев та особливостей природо-кліматичних зон. Цей показник може варіюватися в залежності від продуктивності деревостану, його походження та інших факторів. На підставі встановленого віку головної рубки проводиться класифікація насадження господарської секції за віковою групою: молодняки, середньовікові, пристигаючі, стиглі та перестійні [23].

Розрахункова лісосіка є науково обґрунтованим показником щорічного обсягу заготівлі деревини при проведенні рубки головного користування. Цей норматив є індивідуальним для кожного лісовласника або постійного користувача лісового угіддя з врахуванням того породного складу насадження. Його визначення ґрунтується на безперервному та раціональному лісокористуванні, що забезпечує в висновку довстрокове відтворення лісових ресурсів [23].

Встановлення розрахункової лісосіки здійснюється на підставі віку стиглості насадження в господарстві. Для обґрунтування оптимального обсягу заготівлі, що відповідає визначеним принципам сталого лісокористування, яка забезпечує відтворення високопродуктивної стійкої лісової екостистеми та збереження її корисної функції, застосовується комплексний аналіз шести видів лісосік:

1. Лісосіка за приростом;
2. Лісосіка першої вікової;
3. Лісосіка другої вікової;
4. Рівномірна лісосіка;

5. Раціональна лісосіка;

6. Лісосіка за станом.

Такі обчислення базуються на детальних лісогосподарських дослідженнях та враховують динаміку розвитку лісових насаджень. Використання цих типів лісосік, допомагає обрати найкращий обсяг використання лісових ресурсів що спричинює до нагромадження лісу на підприємствах.

Лісосічний фонд формується з насаджень, що досягли віку технічної стиглості та які відповідають критеріям для призначення рубок головного користування. Для визначення цих оптимальних щорічних обсягів заготівлі деревини використовуємо цілий ряд ключових лісогосподарських показників, серед якого особливе значення має середній запас деревини на одиницю площі експлуатаційного фонду.

Одним із ключових чинників, що впливають на формування ресурсно-виробничого потенціалу лісового сектору, є раціональне та ефективне використання наявного лісосічного фонду, а також можливість його розширення в перспективі. Зростання обсягів заготівлі лісових ресурсів можливе лише за умови дотримання принципів збалансованого природокористування. При цьому важливо забезпечити умови для розширеного відтворення лісів, що, у свою чергу, сприятиме підвищенню їх продуктивності та покращенню якісного складу деревостанів [21].

Слід підкреслити, що лісосировинні ресурси розподілені по території України вкрай нерівномірно, що зумовлює необхідність регіоналізації підходів при формуванні стратегічних засад щодо підвищення рівня використання лісового потенціалу. Такий підхід раніше майже не застосовувався в умовах централізованої моделі управління лісовим господарством. У контексті переходу до ринкової економіки регіональний вектор у сфері лісокористування набуває ключової ваги, вимагаючи впровадження нових методів і рішень для забезпечення раціонального природокористування. Визначальними індикаторами ефективності використання лісових ресурсів залишаються обсяги заготівлі деревини, її реалізація на внутрішньому ринку та за кордон, а також

рівень переробки деревини й обсяг споживання в межах власних виробничих потреб [21].

Висновки до другого розділу.

Рубки формування, оздоровлення лісів, а також головного користування є важливими елементами сталого лісокористування і їх обсяги мають відповідати принципам сталого лісокористування. Планування щорічних обсягів лісокористування проводиться лісовпорядною службою під час базового лісовпорядкування раз на 10 років з дотриманням основних законодавчих нормативів у лісовій галузі, а встановлені норми є обов'язковими до виконання.

РОЗДІЛ 3

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА. АНАЛІЗ ЛІСОВОГО ФОНДУ

3.1. Місцезнаходження та організаційна структура підприємства

Миргородське надлісництво філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» розташований в центральній частині Полтавської області на території Миргородського, Шишацького, Гадяцького, Великобагачанського адміністративних районів та міста Миргород (див. рис. 3.1). *Поштова адреса:*

3760, Полтавська область, м. Миргород, вул. Козацька 22/1

Рис. 3.1. Адміністративний будівля Миргородського надлісництва

Адміністративно-організаційна структура Миргородського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» наведена у табл. 3.1

Адміністративно-організаційна структура підприємства

Найменування лісництв, місцезнаходження контор	Адміністративні райони, міста обласного підпорядкування	Площа, га
Великобагачанське, кв. 45 д.9	Великобагачанський	5013,4
	Шишацький	1039,0
	<i>Разом по лісництву</i>	6052,4
Гоголівське кв. 137 вид. 26	Миргородський	6450,9
	Шишацький	174,0
	м. Миргород	3,4
	<i>Разом по лісництву</i>	6628,3
Комишнянське, кв. 176 вид. 12	Миргородський	6540,0
	Гадяцький	475,0
	<i>Разом по лісництву</i>	7015,0
Псільське, кв. 33 вид. 10	Великобагачанський	3805,7
Чапаївське с. Яреськи кв. 1 вид. 28	Великобагачанський	1567,0
	Шишацький	3067,6
	<i>Разом по лісництву</i>	4634,6
Шишацьке кв. 21 вид. 28	Миргородський	320,9
	Великобагачанський	157,5
	Шишацький	4576,1
	<i>Разом по лісництву</i>	5054,5
Всього по лісгоспу:		33190,5

Миргородське надлісництво було засноване у 1952 році внаслідок реорганізації Лубенського лісгоспу. Спочатку до його складу увійшли чотири лісництва: Комишнянське, Гоголівське, Шишацьке та Псільське [3].

У 1967 році із Псільського лісництва виділили Чапаївське лісництво, а в 1969 році підприємство було перетворено на лісгоспзаг [3].

Важливим етапом розвитку стало розширення території:

- у 1973 році до держлісфонду приєднали 2,8 тис. га лісів сільськогосподарських підприємств;

- у 1979 році від Гадяцького лісгоспу було отримано Лохвицьке лісництво;
- того ж року на основі лісів, переданих колгоспами, було створено Великобагачанське лісництво, до якого увійшли південна частина Шишацького та північна частина Псільського лісництв.

Ці зміни сприяли збільшенню лісового фонду та оптимізації управління лісовими ресурсами регіону [3]. Сьогодні Миргородське надлісництво займається відтворенням лісів (лісокультурні роботи, догляд за молодими насадженнями), охороною лісів (протипожежні заходи для лісів, боротьба зі шкідниками в насадженнях) та раціональним лісокористуванням (заготівля деревини з дотриманням принципів сталого розвитку).

3.2. Таксаційна характеристика лісового фонду

За даними лісовпорядкування, які проведені у 2008 та 2018 роках, спостерігались суттєві зміни у віковій структурі лісових насаджень. Аналіз представлених даних дозволяє виявити наступні тенденції які представлені на рис. 3.2 та табл. 3.2.

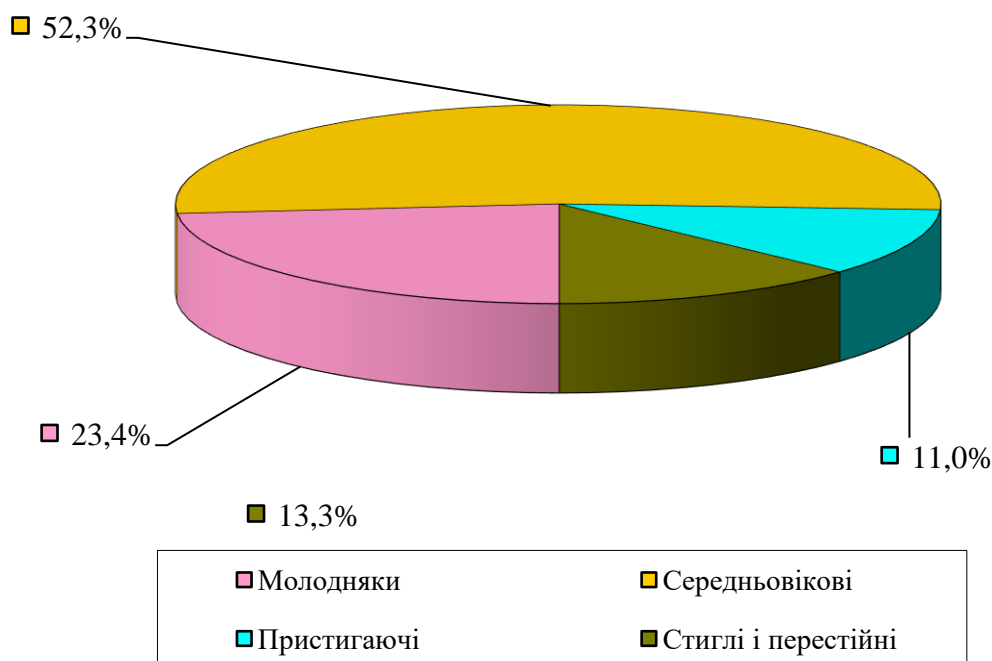

Рис. 3.2. Розподіл площі лісових ділянок вкритих лісовою рослинністю за групами віку

Динаміка вікової структури насаджень

Група віку	Станом на 01.01.2008, га	%	Станом на 01.01.2018, га	%	Абсолютна зміна, га	%
Молодняки	3922,5	15,6	6528,0	23,4	+2605,5	+66,4
Середньовікові	16581,4	65,7	14549,4	52,3	-2032,0	-12,3
Пристигаючі	1926,3	7,6	3063,3	11,0	+1137,0	+59,0
Стигли та перестійні	2793,1	11,1	3711,4	13,3	+918,3	+32,9
Разом	25223,3	100,0	27852,1	100,0	+2628,8	+10,4

Згідно даних рис. 3.2 та табл. 3.2 площі насаджень групи молодняки збільшились по площі з 3922,5 га (15,6% від загальної площі) у 2008 році до 6528,0 га (23,4%) у 2018 році. Абсолютний приріст склав 2605,5 га, що у відносному вираженні становить 66,4%. Це свідчить про активне лісовідновлення. Середньовікові насадження продовжують займати найбільшу частину у структурі лісового фонду. Протягом аналізованого періоду їх площа змінилась з 16581,4 га (65,7%) до 14549,4 га (52,3%). Скорочення площі склало 2032,0 га (12,3%), що може бути пов'язано з природнім процесом переходу цих насаджень до старших вікових категорій. Пристигаючі насадження продемонстрували зростання з 1926,3 га (7,6%) у 2008 році до 3063,3 га (11,0%) у 2018 році. Приріст площі склав 1137,0 га (59,0%). Стигли та перестиглі насадження також збільшили свою площу з 2793,1 га (11,1%) до 3711,4 га (13,3%). Абсолютний приріст склав 918,3 га (32,9%), що свідчить про природній процес росту та розвитку насаджень. Загальна площа лісового покриву зросла з 25223,3 га до 27852,1га, що у відносному вираженні становить зростання по площі на 10,4% (2628,8 га) за десятирічний період. Слід зазначити, що:

- частка молодняків практично відповідає оптимальному розподілу;
- середньовікові насадження перевищують оптимальну кількість площ;
- пристигаючі насадження значно відстають від оптимального розподілу;

- стиглі та перестійні насадження дещо перевищують оптимальний розподіл по площі.

Виявлені розбіжності між фактичним і оптимальним розподілом свідчать про необхідність коригування заходів лісовпорядкування. Для досягнення більш збалансованої вікової структури лісових насаджень рекомендується звернути увагу на регулювання кількості площ середньовікових насаджень та пристигаючих насаджень лісгосподарськими заходами.

Фактичний розподіл площ деревостанів за групами віку наведений у табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Фактичний розподіл площ деревостанів за групами віку, %

Групи порід	Група віку			
	Молодняки	Середньо-вікові	Пристиглі	Стиглі
Хвойні	39,3	48,7	11,3	0,7
Твердолистяні	10,6	60,8	9,5	19,1
М'яколистяні	14,1	43,8	13,2	28,9

Розподіл площ лісових ділянок вкритих лісовою рослинністю за переважаючими по площі породами наведено на рис. 3.3.

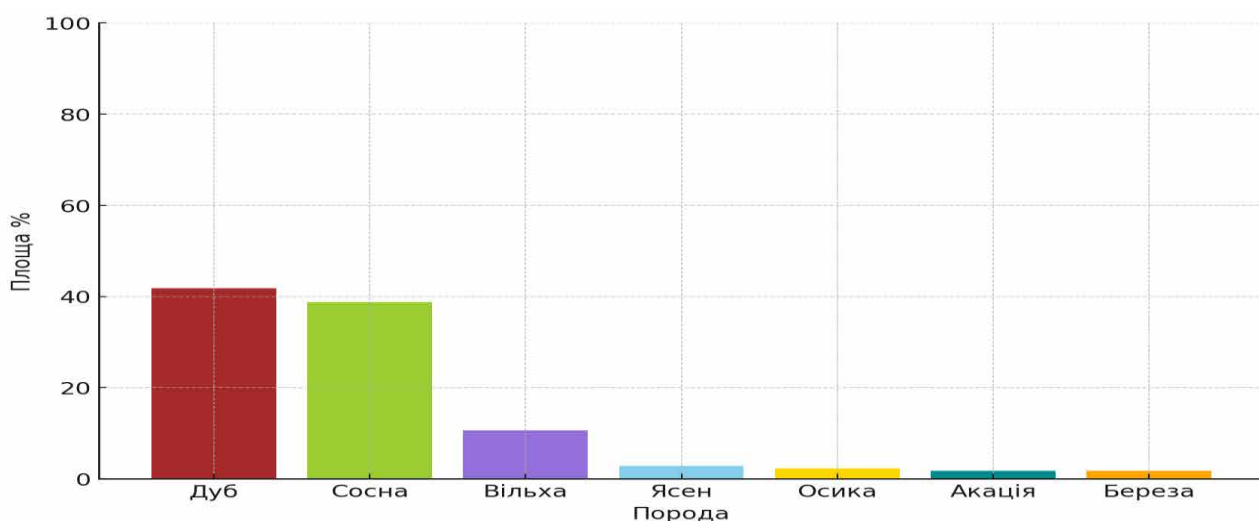

Рис. 3.3. Розподіл площ лісових ділянок вкритих лісовою рослинністю за породами

На основі даних рис. 3.3 можна зробити висновки, що є чітке домінування двох основних порід по площі – дуба та сосни. Дуб займає найбільші площі у підприємстві, що становить приблизно 29,4%, тоді як сосна – 27,3%. Такий розподіл зумовлений високою екологічністю та лісогосподарською цінністю цих порід. На третьому місці по площі перебуває вільха – 7,5%. Інші породи мають суттєво менші площі. В табл. 3.4 подано структуру розподілу земель, які вкриті лісовою рослинністю за повнотою.

Таблиця 3.4

**Розподіл площі лісових ділянок вкритих лісовою рослинністю
за повнотами, га**

Деревний вид	Повнота								Разом
	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0	
Дуб звичайний	4,8	27,1	237,9	2107,6	5642,6	170,3	42,4	-	8233,0
Сосна звичайна	7,3	72,2	466,6	1818,9	5130,0	2295,4	1482,3	-	11272,7
Вільха	2,4	18,7	198,4	584,7	1747,8	657,5	-	-	3209,5
Ясен	-	-	16,4	89,2	579,8	54,0	-	1,4	740,8
Осика	1,9	8,8	32,5	122,6	439,7	69,1	9,5	3,2	687,3
Акація	-	1,5	39,0	186,0	272,8	34,4	9,6	1,5	544,8
Береза	-	12,9	77,9	155,9	233,8	49,2	8,1	2,5	540,3

Графічна ілюстрація розподілу площ лісових ділянок вкритих лісовою рослинністю за повнотами наведено на рис. 3.4.

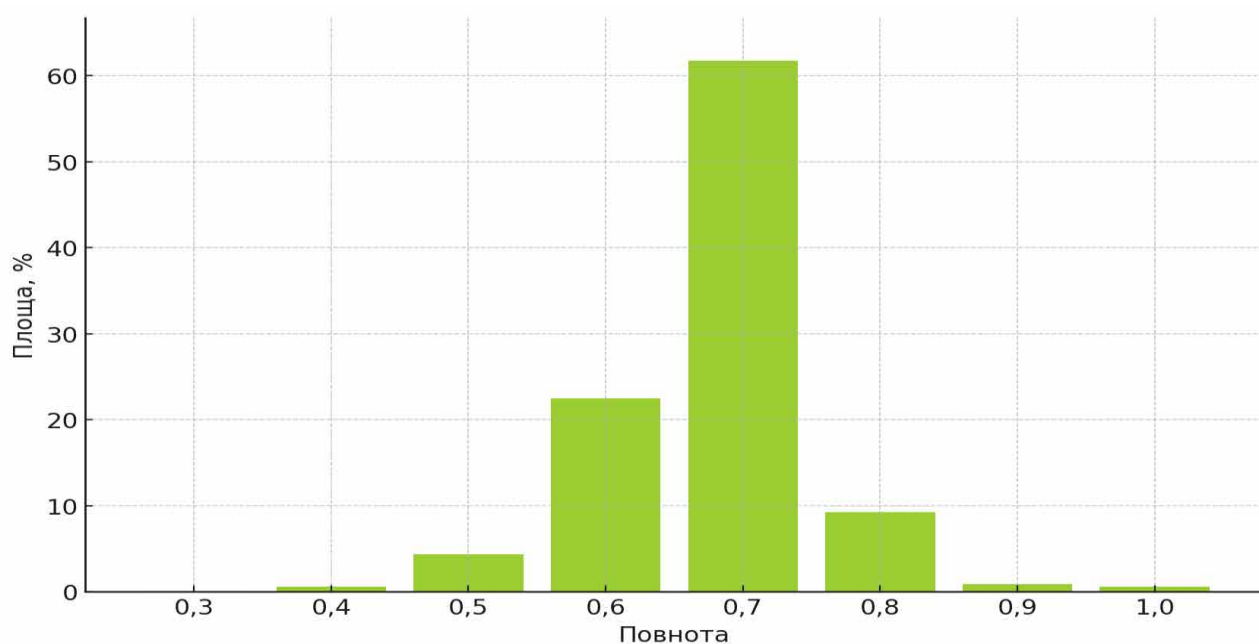

Рис. 3.4. Розподіл площі лісових ділянок вкритих лісовою рослинністю за повнотами

Згідно даних які ілюструються на рис 3.4 та наведені у табл. 3.4, основна частина насаджень відноситься до середньо- та високоповнотних. Найбільша частина насаджень зростає з повнотою 0,7 та 0,8, які разом охоплюють близько 80% площі. Також значна частина припадає на повноту 0,9, приблизно 13%. Така структура повнот дозволяє ефективно планувати рубки і забезпечує стабільність лісових екосистем.

У табл. 3.5 та рис. 3.5 наведено розподіл площ лісових насаджень підприємства за класами бонітету.

Таблиця 3.5

Розподіл площ насаджень за класами бонітету

Деревний вид	Клас бонітету							Разом
	I ^Б	I ^А	I	II	III	IV	V	
Дуб червоний	34,5	473,4	2363,1	3822,1	1435,3	102,2	2,4	8233,0
Сосна звичайна	480,3	1048,5	5396,2	1807,4	1501,7	439,2	599,4	11272,7
Вільха	-	216,3	688,7	1162,8	901,8	210,1	29,8	3209,5

Деревний вид	Клас бонітету							Разом
	I ^Б	I ^А	I	II	III	IV	V	
Ясен	19,0	103,1	446,8	170,3	1,3	-	-	740,8
Осика	-	102,0	183,2	170,9	78,3	20,3	3,4	687,3
Акація	24,7	84,1	255,7	131,2	35,3	4,0	9,8	544,8
Береза	74,8	122,4	170,9	119,8	40,8	8,6	3,0	540,3

Аналіз табл. 3.5 показує, що основна частина лісових насаджень підприємства належить до I–III класів бонітету, що вказує на домінування високопродуктивних лісів у структурі лісового фонду. Візуалізацію частки кожного класу бонітету у загальній площі насаджень подано на рис. 3.5 у вигляді відсоткового розподілу.

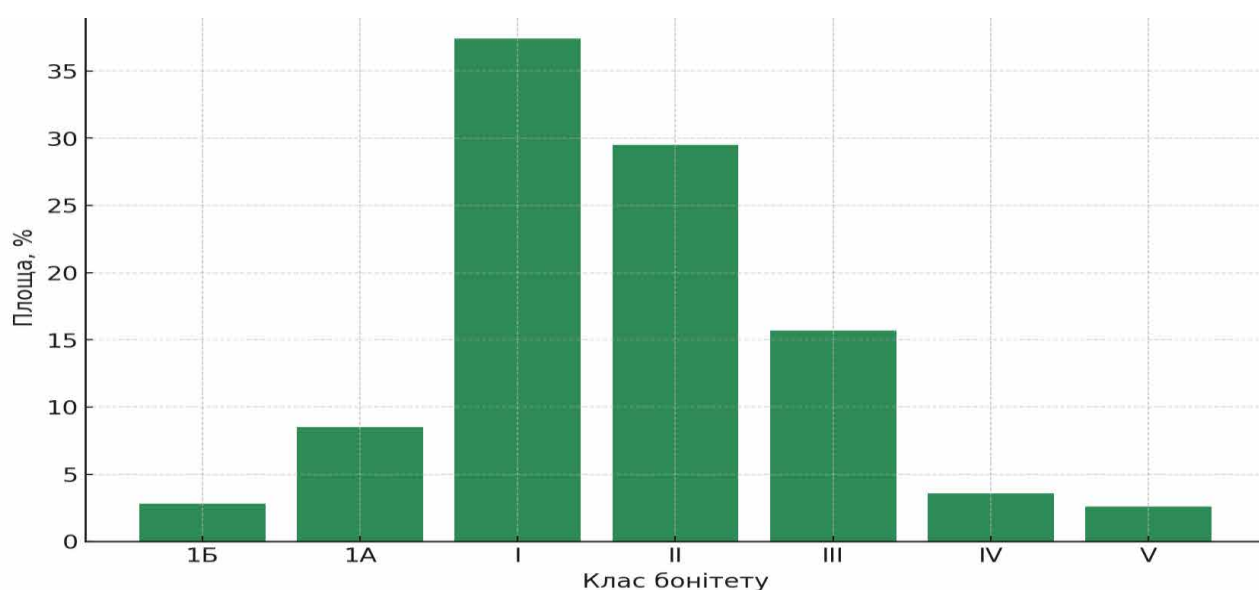

Рис. 3.5. Розподіл площі ділянок вкритих лісовою рослинністю за класами бонітету, %

Згідно з даними, поданими на рис. 3.5 та табл. 3.5, основна частина насаджень підприємства є високопродуктивними, а площі низькопродуктивних насаджень є незначними, що свідчить про високий рівень лісгосподарської діяльності у підприємстві.

Висновки до третього розділу

Дослідження структури лісового фонду Миргородського надлісництва показало, що спостерігається зростання площ молодняків на 66,4% та стиглих насаджень на 32,9% при одночасному скороченні середньовікових насаджень на 12,3%, що свідчить про природну динаміку дозрівання лісів. Породний склад характеризується сосною, дубом, при цьому переважна більшість насаджень має високу повноту 0,7-0,9 та належить до високопродуктивних насаджень, що засвідчує ефективне ведення лісового господарства.

РОЗДІЛ 4

ВИКОНАННЯ ЗАПРОЕКТОВАНИХ ЛІСОВПОРЯДКУВАННЯМ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ЗАХОДІВ У ПІДПРИЄМСТВІ

4.1. Рубки формування та оздоровлення лісів

Для покращення якісного складу лісових насаджень, їхнього санітарного стану та зміцнення захисних функцій лісу, постійні лісокористувачі здійснюють комплекс лісогосподарських заходів. До таких заходів належать: рубки догляду, санітарні, лісовідновні, що проводяться у деревостанах із втраченими екологічними властивостями (зокрема водоохоронними та захисними), а також заходи з реконструкції малоцінних молодняків і похідних лісостанів, рубки переформування та ландшафтні рубки [7].

Рубки, спрямовані на формування та оздоровлення лісових насаджень, здійснюються із застосуванням методів, що унеможливають виникнення ерозійних процесів у ґрунтах, не завдають шкоди деревам, які залишаються в насажденні для подальшого росту, і не чинять негативного впливу на лісові екосистеми та водні об'єкти. Такі рубки сприяють поступовому відновленню та формуванню лісів, максимально наближених до природного типу, забезпечуючи при цьому довготривалу стійкість і стабільність деревостанів. [7].

На рис. 4.1. Представлено дані щодо кількості деревини, заготовленої внаслідок проведення рубок, спрямованих на формування і оздоровлення лісових насаджень упродовж 2022-2024 рр., яка вказує на позитивну динаміку зміни. У 2022 році обсяг заготівлі становив 60132,9 м³, у 2023 році спостерігається незначне зниження до 57563,1 м³. Проте в 2024 році зафіксовано суттєве зростання до 71140,0 м³. Робимо висновок, що у 2023 році обсяг заготівлі зменшився на 4,3%, а вже в 2024 році відбулося стрімке зростання на 23,6% порівняно з попереднім роком.

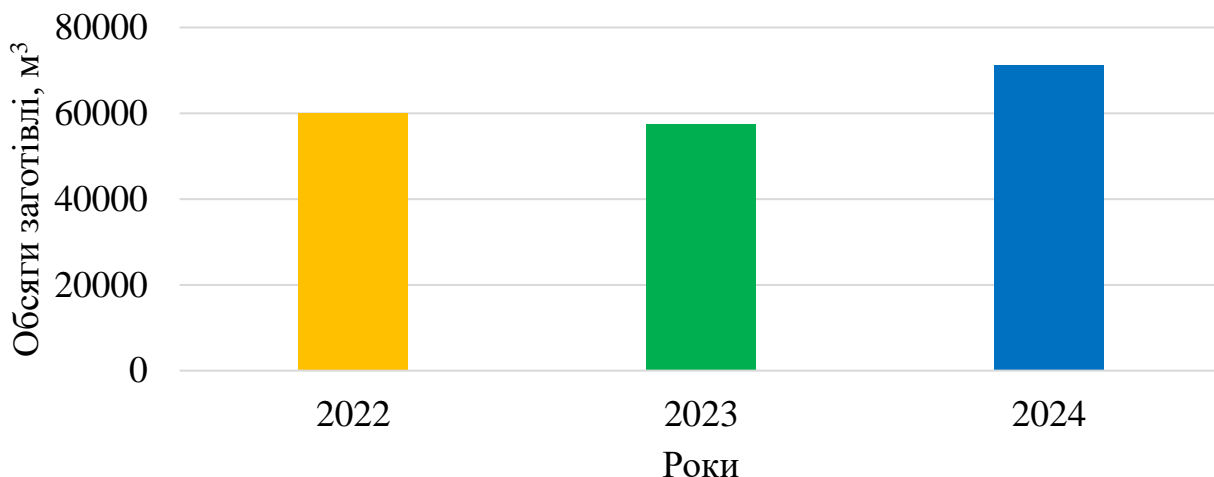

Рис. 4.1. Обсяги заготівлі рубок формування та оздоровлення лісів у Миргородському надлісництві

На рис. 4.2. Наведено дані про обсяги деревини, заготовленої в результаті проведення рубок догляду за період з 2022-2024 рр.

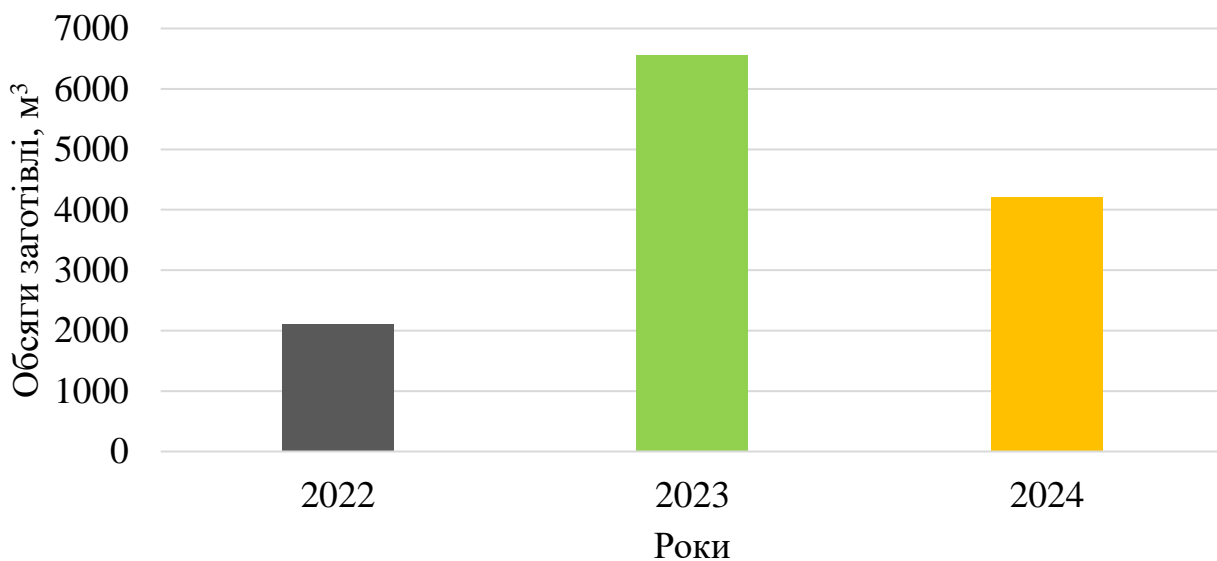

Рис 4.2. Обсяг заготовленої деревини від рубок догляду

На рис. 4.2. наведено, що обсяги заготівлі деревини від рубок догляду у 2022 році становив 2105,8 м³, що є найнижчим показником. У 2023 році відбулося різке зростання лісозаготівель до 6553,8 м³. У 2024 році заготівля деревини зменшилась до 4213,3 м³, але залишилась вищою за рівень 2022 року. Динаміка свідчить про відновлення діяльності у 2023 році та подальшу

стабілізацію у 2024 році. На рис. 4.3. Зображені обсяги заготівлі за рубками доглядів по видах, які були отримані за 2022 рік.

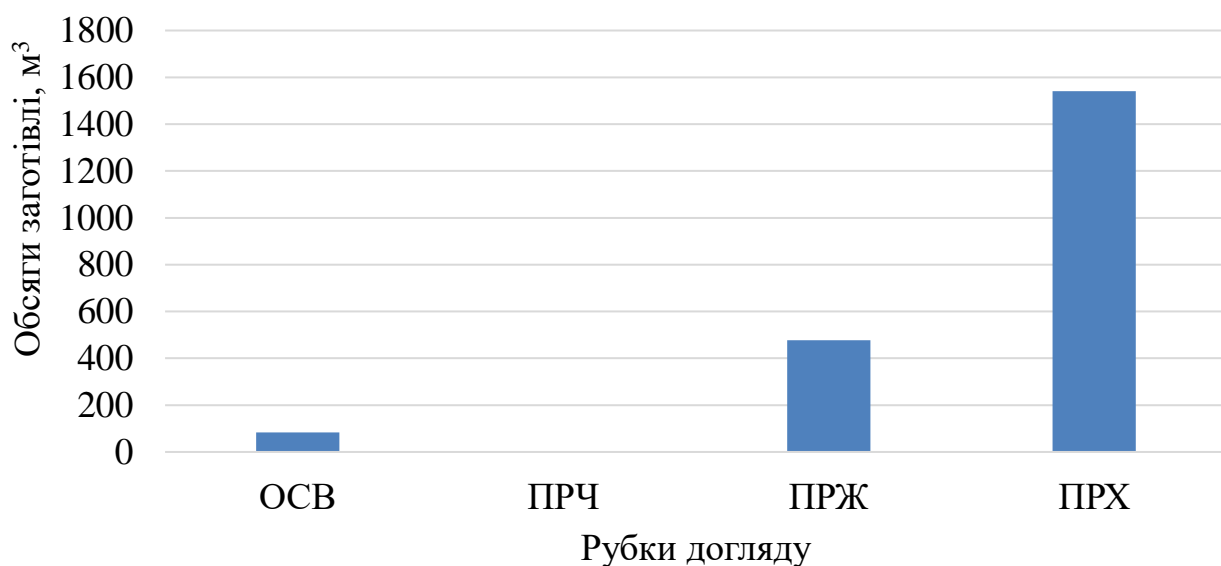

Рис. 4.3. Обсяги заготівлі деревини по видах рубок догляду за 2022 рік

Згідно даних рис. 4.3, у 2022 році найбільший обсяг заготівлі деревини припав на прохідні рубки 1541,5 м³. Значно менші обсяги заготівлі від рубок прорідження 477,4 м³, від освітлень заготовлено – 89,9 м³, при прочищеннях лише 2,8 м³. Це свідчить про переважне виконання прохідних рубок догляду. На рис. 4.4. Зображені обсяги заготівлі за рубками доглядів по видах, які були отримані за 2023 рік.

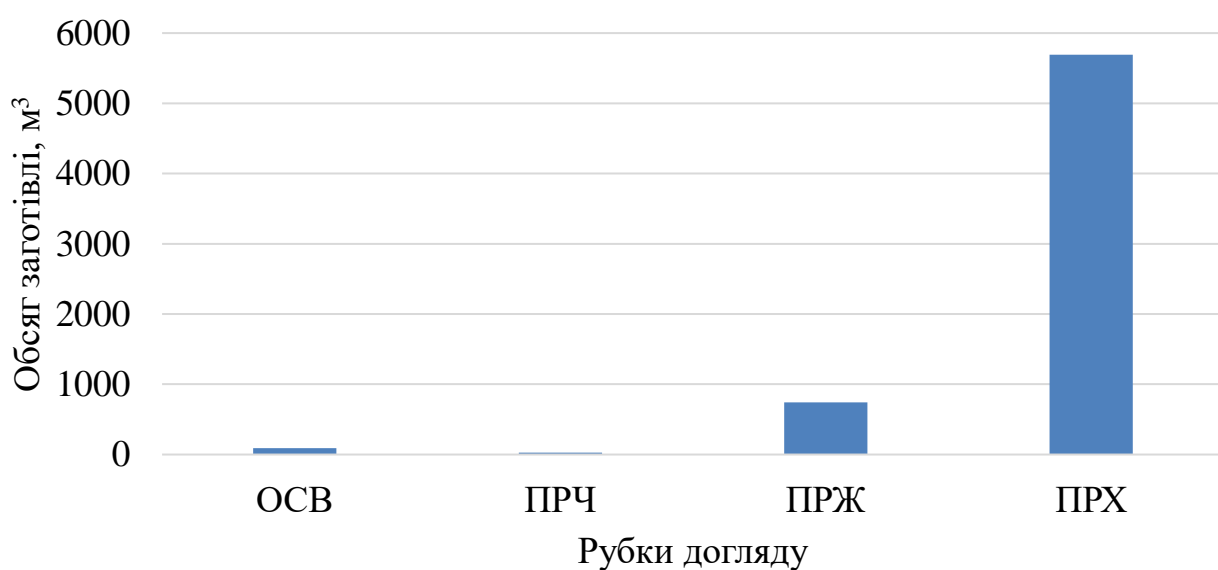

Рис 4.4. Обсяги заготівлі деревини по видах рубок догляду за 2023 рік

З даних наведених на рис. 4.4 встановлено, що за 2023 рік найбільший обсяг заготівлі деревини припав на прохідні рубки 5691,9 м³. Значно менші обсяги заготівлі проведено від рубок прорідження 743,4 м³, від рубок освітлення заготовлено 90,5 м³, а при очищеннях лише 28,1 м³. На рис. 4.5. Зображені обсяги заготівлі за рубками доглядів по видах, які були проведені за 2024 рік.

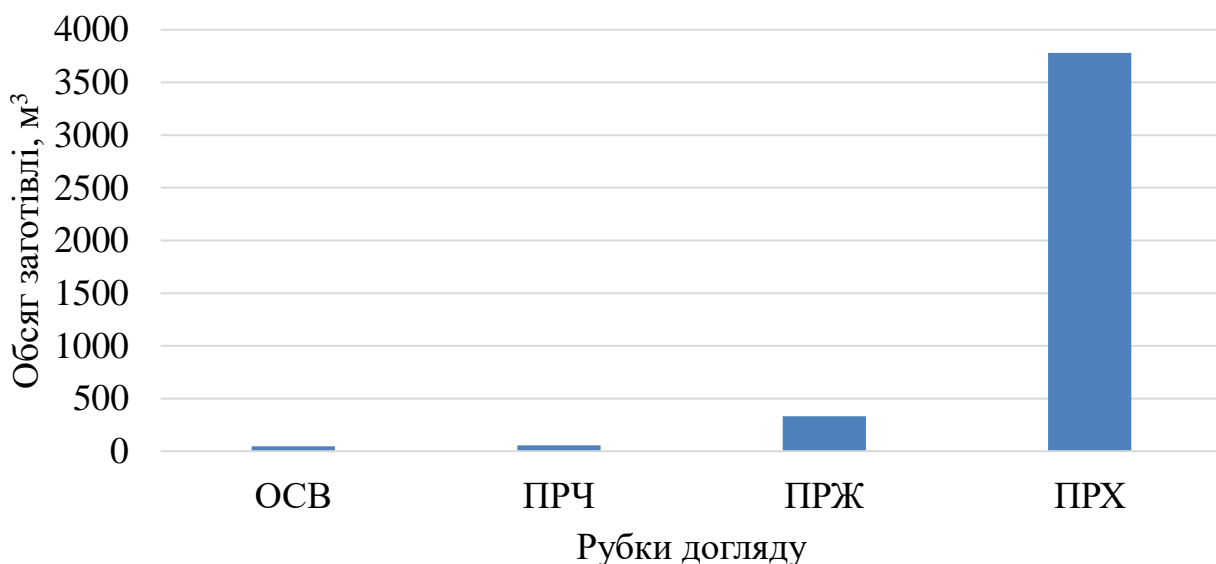

Рис. 4.5. Обсяги заготівлі деревини по видах рубок догляду за 2024 рік

Згідно даних рис. 4.5., встановлено що у 2024 році найбільший обсяг заготівлі деревини припав на прохідні рубки 3781,5 м³. Значно менші обсяги спостерігались від рубок прорідження 332,8 м³, освітлення – 45,0 м³ та очищенні – 54 м³.

На основі проведеного порівняльного аналізу обсягів заготівлі деревини за видами рубок догляду, які проводилися протягом 2022-2024 років встановлено, що найбільші обсяги заготівлі деревини систематично припадають на прохідні рубки (ПРХ). Це свідчить про те, що саме прохідна рубка є пріоритетним видом господарського втручання в лісах підприємства, що ймовірно зумовлено їх віковою структурою, біологічними характеристиками деревостанів, а також потребою в забезпеченні стійкого розвитку лісових екосистем.

Наступним за обсягами лісозаготівель є рубка проріджування (ПРЖ). Це свідчить про те, що прорідження, хоча й має суттєво менший масштаб, відіграє

важливу роль у формуванні та підтриманні оптимального складу лісових насаджень підприємства, особливо в молодняках.

Рубки освітлення (ОСВ) та рубки прочищення (ПРЧ) мають найменші обсяги заготівлі за останні роки. Це пояснюється тим, що вони проводяться лише на початкових етапах росту деревостанів і мають вибірковий характер, спрямований на формування дерев в насадженні в молодому віці та незначні запаси та інтенсивність вибірки.

Цікавою особливістю є стабільність усіх показників протягом років, що може свідчити про плановий характер лісогосподарського підприємства. Можна зробити висновок, що основне навантаження у системі рубок догляду покладається на прохідні рубки, що відповідає екологічним і економічним завданням підприємства.

З огляду на результати рекомендується підтримувати зазначену структуру господарської діяльності, проводити постійний моніторинг стану лісів коригувати обсяги втручання залежно від природних умов та стану деревостанів. На рис. 4.6. наведено дані обсягів заготівлі деревини від санітарних рубок за 2022-2024 рр.

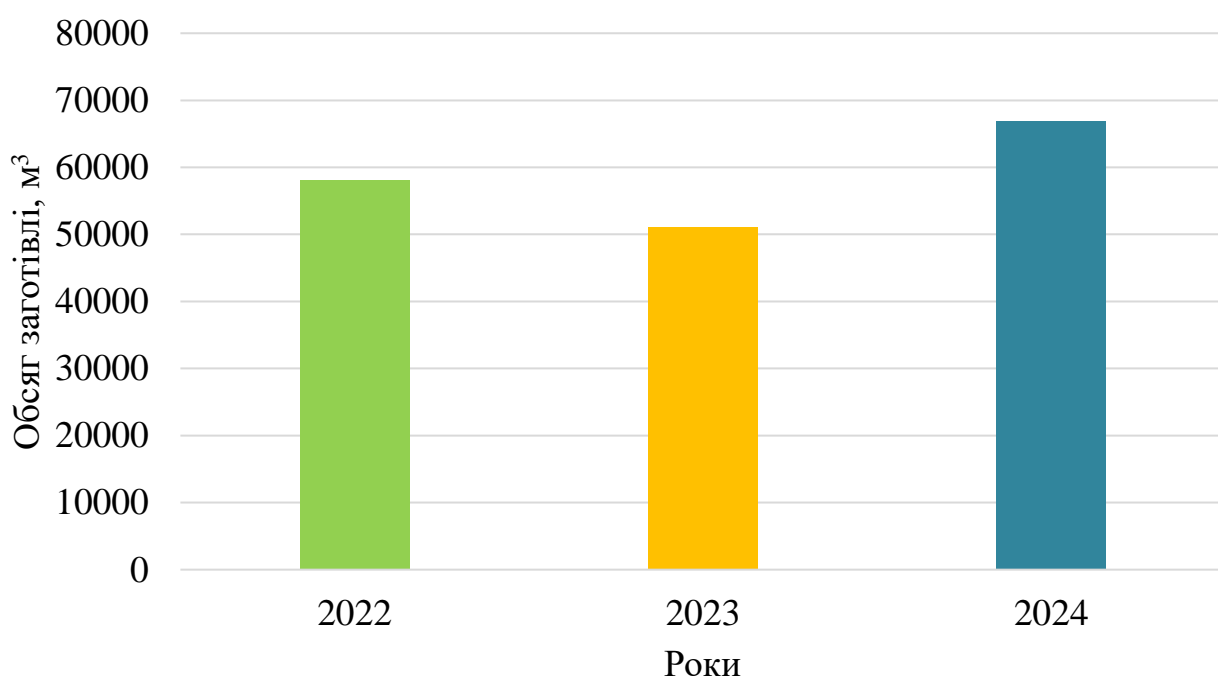

Рис. 4.6. Обсяги заготівлі деревини від санітарних рубок

Як видно з даних наведених на рис. 4.3. у 2022 році заготовлено 58,0 тис. м³, у 2023 – 51,0 тис. м³ (зменшення на 12%), у 2024 – 66,9 тис. м³ (зростання на 15%) деревини від санітарних рубок у підприємстві. На рис. 4.7. зображені обсяги заготівлі за санітарними рубками по групам порід, які були проведені за 2022-2024 рік.

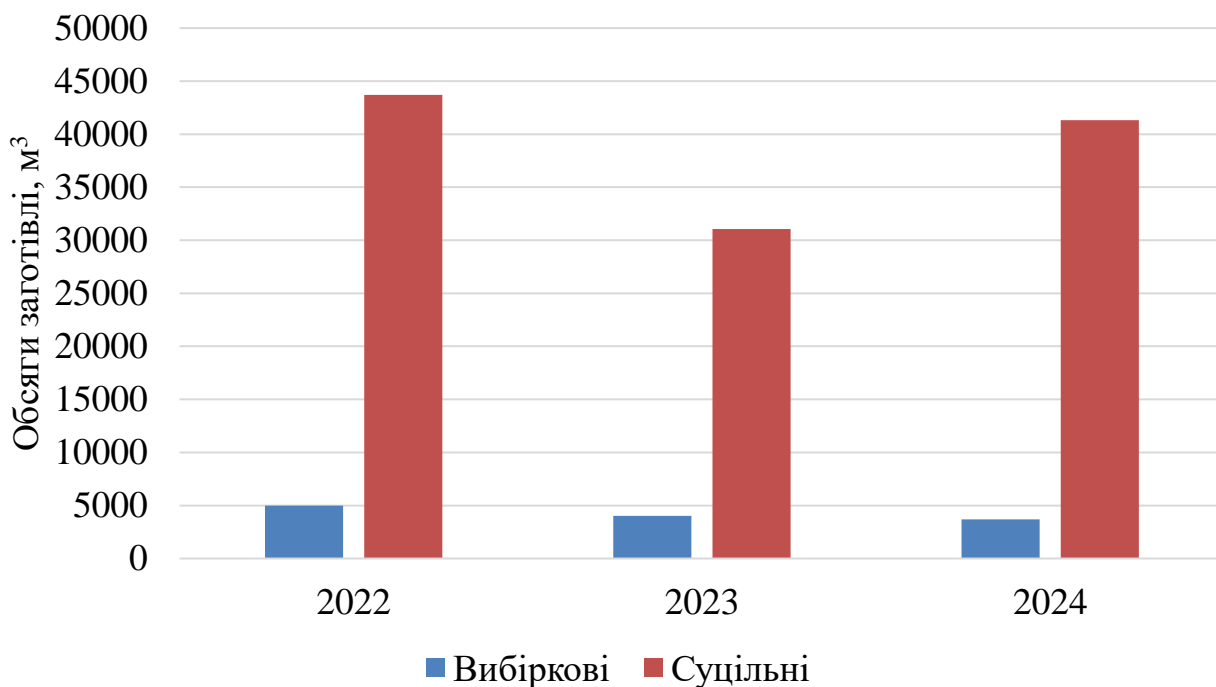

Рис. 4.7. Обсяги заготівлі деревини по хвойним породам від санітарних рубок

Згідно даних рис. 4.7, встановлено, що впродовж 2022-2024 років переважали за обсягами заготівлі від суцільних санітарних рубок. Найбільший обсяг заготівель проведено у 2022 році – 43690,9 м³, найменший у 2023 році – 31060,5 м³, а у 2024 році обсяги заготівлі становили 41331,9 м³. Вибірково санітарні рубки проведено у значно менших обсягах порівняно із суцільними санітарними. Встановлено, що обсяги заготівлі від вибіркового санітарних рубок за останні роки мають тенденцію до зменшення, у 2024 році обсяги становили 3688,3 м³, у 2023 році 4021,1 м³, у 2022 році 4995,6 м³. На рис. 4.8. наведено обсяги заготівлі деревини по м'яколистяним породам від санітарних рубок.

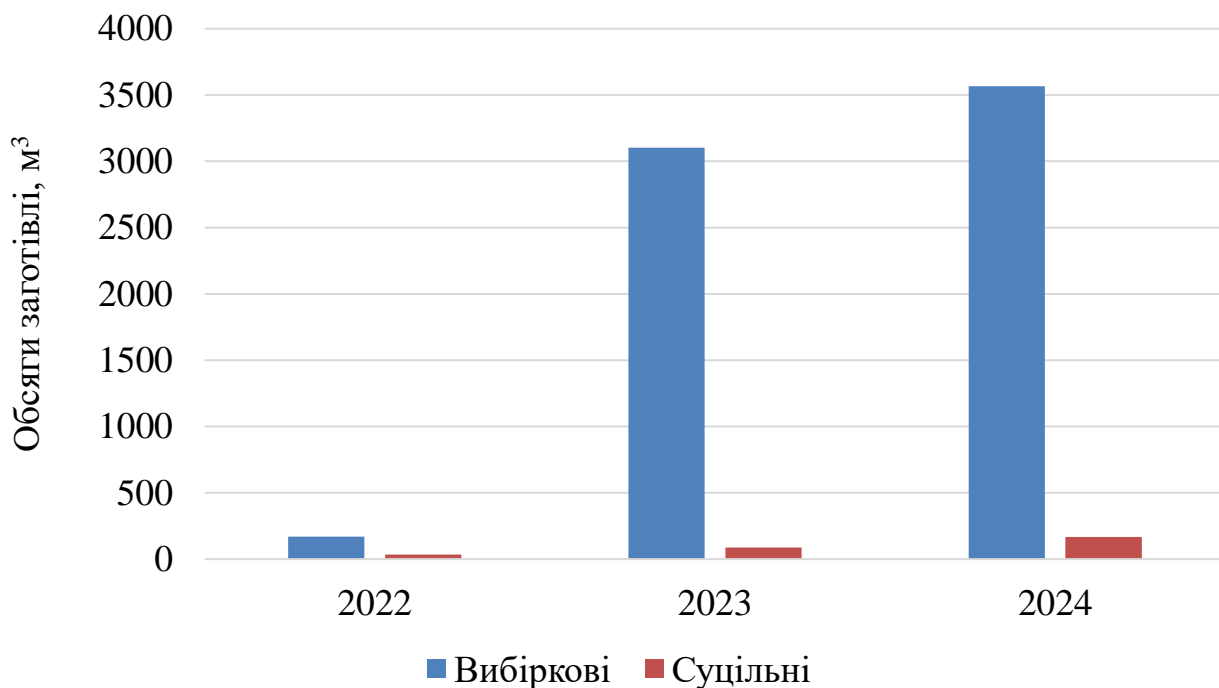

Рис. 4.8. Обсяги заготівлі деревини по м'яколистям породам в санітарних рубках.

Згідно даних рис. 4.8. встановлено, що впродовж 2022-2024 років переважали за обсягами вибіркові санітарні рубки. Найбільші обсяги лісозаготівель проведено у 2024 році – 3565,8 м³, а найменший у 2022 році – 170,4 м³, у 2023 році обсяги заготівлі становили 3101,7 м³. Суцільні санітарні рубки проведено у значно менших обсягах, відповідно у 2024 році заготовлено 167,7 м³ деревини, у 2023 році – 87,4 м³, у 2024 році – 33,5 м³.

На рис. 4.9. наведено обсяги заготівлі деревини по твердолистям породам від санітарних рубок. Впродовж 2022-2024 років переважали за обсягами лісозаготівель вибіркові рубки. Найбільші обсяги лісозаготівель у підприємстві проведені у 2024 році, а запас заготовленої деревини склав 1215,4 м³, найменші у 2022 році – 50,1 м³, у 2023 році обсяги лісозаготівлі за вибірковою рубкою становили 404,8 м³. Обсяги суцільно санітарних рубок у підприємстві проведені у значно менших масштабах, відповідно у 2024 році обсяги лісозаготівель становили 101,4 м³, у 2023 – 129,8 м³, у 2024 році – 11,3 м³. Проведено графічний аналіз обсягів санітарних рубок за основними групами

порід: хвойними, м'яколистяними і твердолистяними, які розподілені по видам (вибіркові й суцільні) впродовж 2022-2024 років.

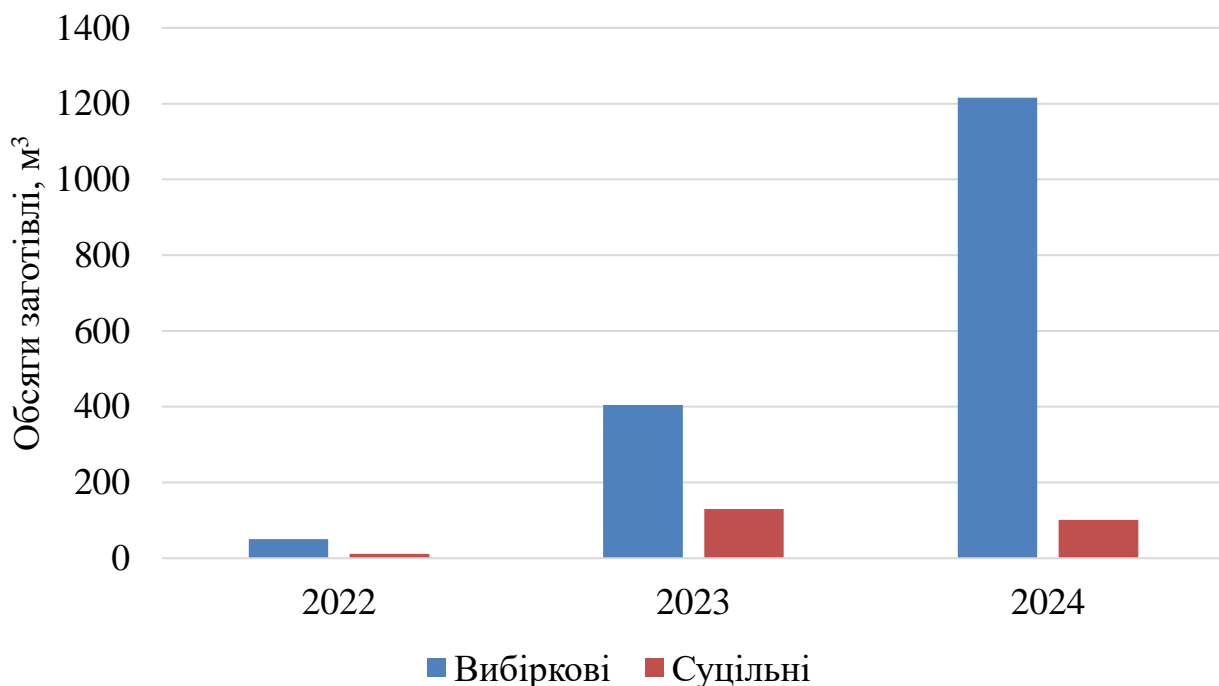

Рис. 4.9. Обсяги заготівлі деревини по твердолистяним породам від санітарних рубок

На основі даних графіків видно, що частіше всього в хвойних насадженнях найбільші обсяги заготівлі припадають на суцільні рубки. Суцільні санітарні рубки в хвойних насадженнях в 2022 році становили 43690,8 м³ значно перевищуючи обсяг у вибіркових 4995,6 м³. У 2023 році спостерігається загальне зниження обсягів рубок, а в 2024 році кількість суцільних рубок знов зростає, тоді як вибіркові продовжують знижуватись.

Слід зазначити, що протягом трорічного періоду суцільні рубки у найбільших обсягах проводились у хвойних лісах. Це свідчить про погіршення санітарного стану лісових насаджень. Результати представлені при графічному аналізі м'яколистяних насаджень демонструють різку динаміку росту у 2023-2024 роках. Якщо у 2022 році вибіркові санітарні рубки становили лише 50,1 м³, а суцільні – 11,3 м³, то вже в 2023-2024 роках ці показники значно вирости. Таке зростання пов'язане з погіршенням санітарного стану в насадженнях які

відносяться до групи м'яколистяних. При цьому, пріоритет було надано саме вибірковим рубкам, що може свідчити про поширення локальних осередків хвороб або уражень, які не охопили значні площі насаджень.

Згідно даних проведеного графічного аналізу, встановлено, що у групі твердолистяних насаджень також спостерігається значний ріст в обсягах санітарних рубок. Отже, в твердолистяних і м'яколистяних насадженнях основну частку заготовленої деревини становлять вибіркові санітарні рубки, що свідчить про переважно локальний вид уражень насаджень у підприємстві. Значний ріст у 2023-2024 роках вказує на розширення зон пошкодження цих насаджень. На рис. 4.10 та 4.11 зображено обсяги заготівлі деревини за рубками формування та оздоровлення лісів та окремо за санітарними рубками в період 2022-2024 років згідно у порівнянні з даними запроєктованими лісовпорядкуванням.

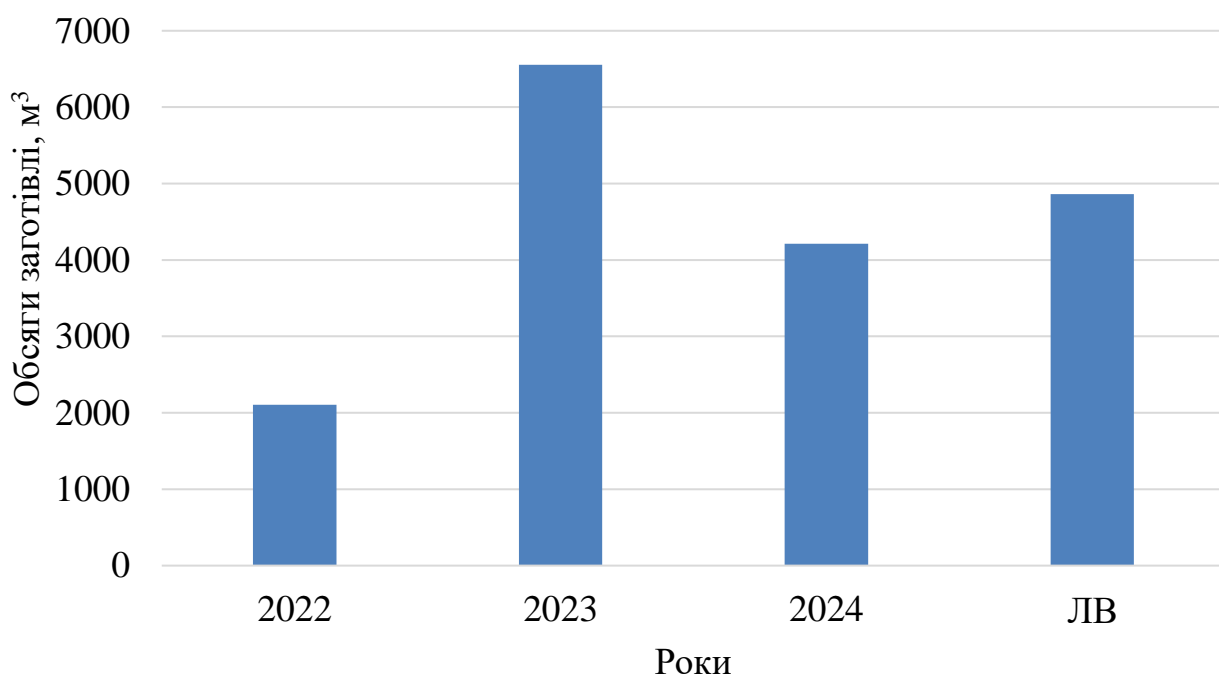

Рис 4.10. Обсяги заготівлі деревини від рубок формування та оздоровлення лісів

Як видно з даних наведених на рис. 4.10, у 2022 році обсяги рубок догляду були реалізовані лише частково і склали 43% від запланованого рівня. У 2023 році спостерігалось перевиконання запланованих показників на 35%. У 2024 році

фактичні обсяги склали 87% від запланованих, що також свідчить про недовиконання встановлених обсягів лісовпорядкуванням.

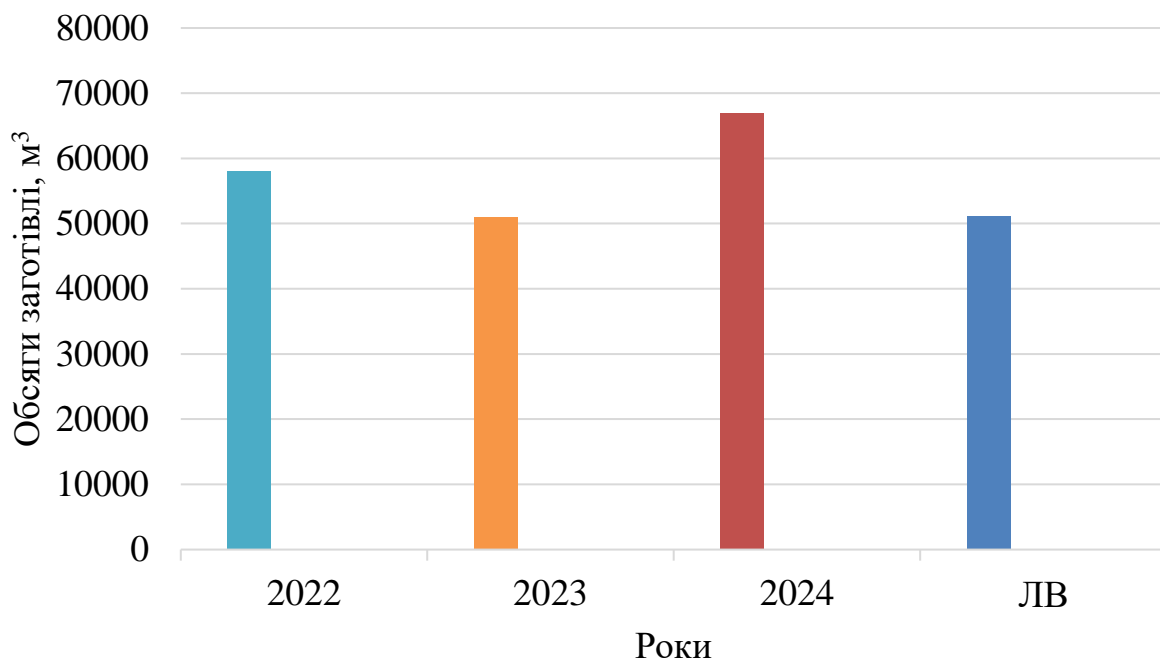

Рис. 4.11. Обсяги заготівлі деревини за санітарними рубками

Згідно з даними, наведеними на рис. 4.11, обсяги заготівлі деревини в результаті санітарних рубок у 2022 році перевищили запланований обсяг на 13%. У 2023 році виконання майже повністю відповідало плану (99,6%). У 2024 знову фіксується перевищення на рівні 31% понад запланованого обсягу.

4.2. Рубки головного користування

Обсяги лісозаготівлі повинні бути науково обґрунтовані та не перевищувати річний поточний приріст по запасу. При цьому враховують не лише економічні показники, а й екологічні та соціальні чинники, включаючи охорону водних ресурсів, ґрунтів, фауни, флори та рекреаційну цінність лісів. Концепція сталого управління лісами закріплена в Лісовому кодексі України [12].

У табл. 4.1 наведена загальна характеристика фонду рубок головного користування у підприємстві з розподілом його на господарства зі встановленими площами та запасами.

Характеристика експлуатаційного фонду підприємства

Господарство	Площа, га	Прийнята розрахункова лісосіка			
	Запас, тис. м ³	площа, га	запас, тис.м ³		
			стовбурний	ліквідний	ділової
Хвойне	50,3	10,1	3,07	2,77	2,08
	15,28				
Твердолистяне	1002,3	59,3	13,96	12,42	5,42
	233,11				
М'яколистяне	428,7	49,5	12,24	11,01	4,71
	107,95				
По підприємству	1481,3	118,9	29,27	26,2	12,21

На рис. 4.12. Наведені обсяги заготівлі деревини по хвойним породам за рубками головного користування за період з 2022 року по 2024 рік, згідно даних лісовпорядкування.

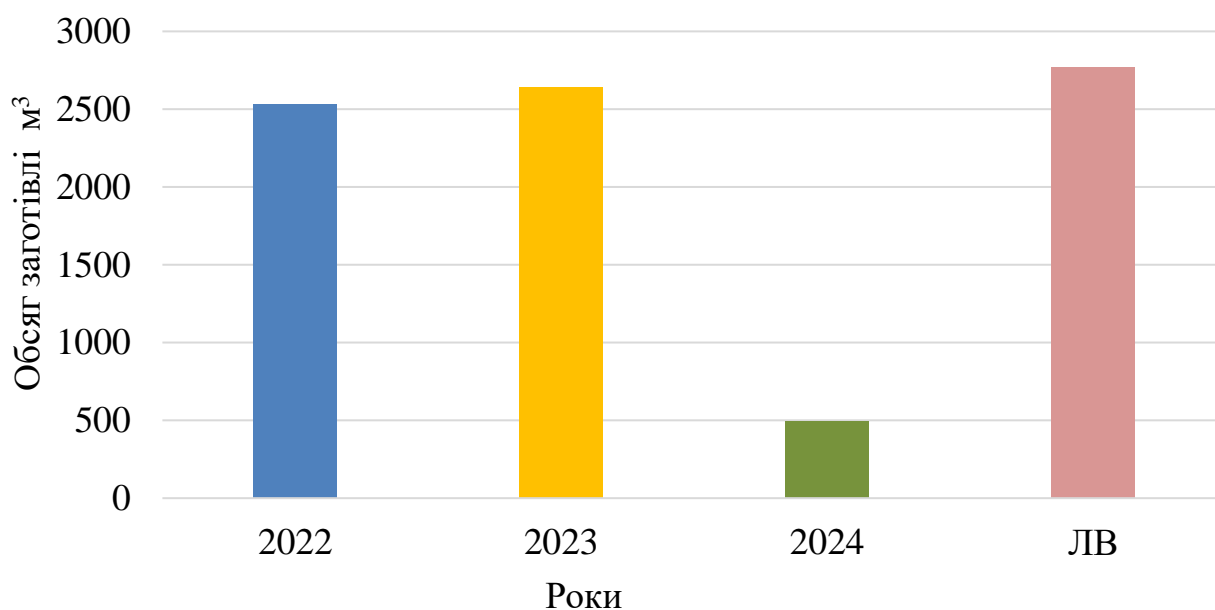

Рис. 4.12. Обсяги заготівлі по хвойним породам від рубок головного користування

Згідно з даних, які наведені на рис. 4.12, встановлено, що обсяги заготівлі деревини від рубок головного користування по хвойним породах у 2022-2023 роках виконані майже у повному обсязі. У 2024 році обсяги заготівлі були виконані частково на 17,9%. На рис. 4.13. наведені дані обсягів заготівлі деревини по твердолистяним породам від рубок головного користування за період з 2022 по 2024 роки, у порівнянні з даними лісовпорядкування.

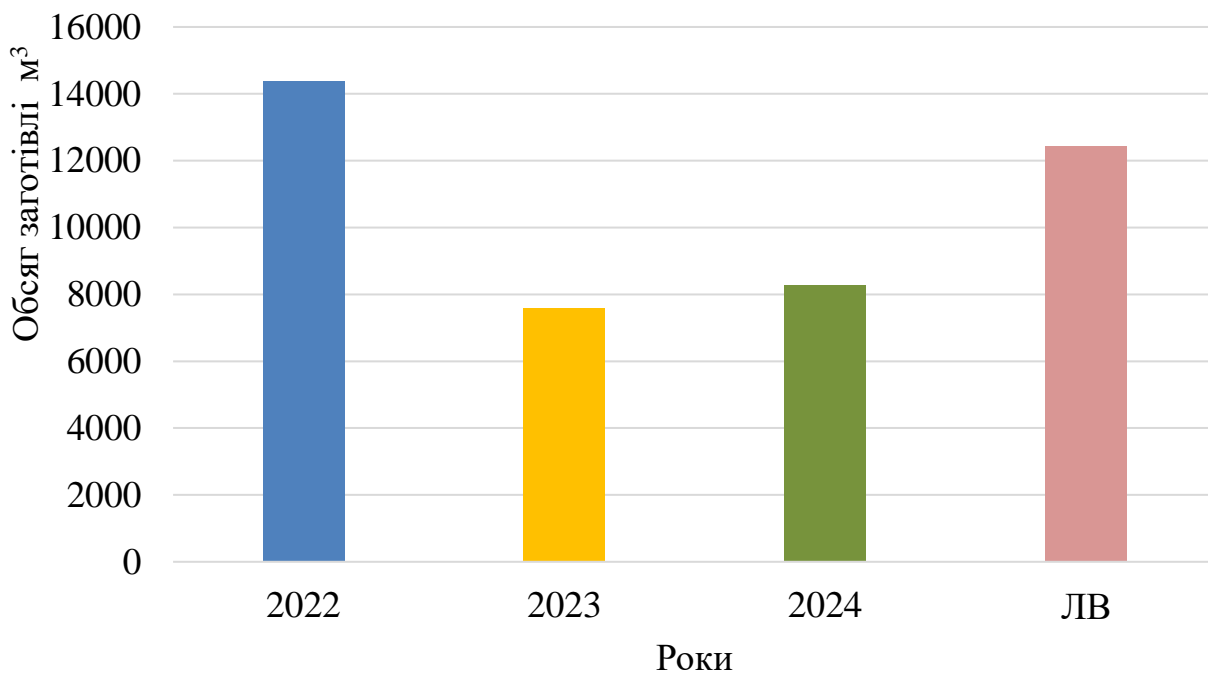

Рис. 4.13. Обсяги заготівлі по твердолистяним породам від рубок головного користування

Як видно з даних на рис. 4.13, що у 2022 році в обсягах заготівлі від рубок головного користування лісів спостерігалось перевиконання запланованих лісовпорядкуванням обсягів на 15,7%, у 2023 році заготівля проведена частково (61%), а у 2024 році фактичні обсяги склали 66,5% від запланованих, що також свідчить про недовиконання щорічних норм лісокористування. На рис. 4.14. наведено обсяги заготівлі деревини по м'яколистяним породам від рубок головного користування за період з 2022 року по 2024 рік у порівнянні із даними лісовпорядкування.

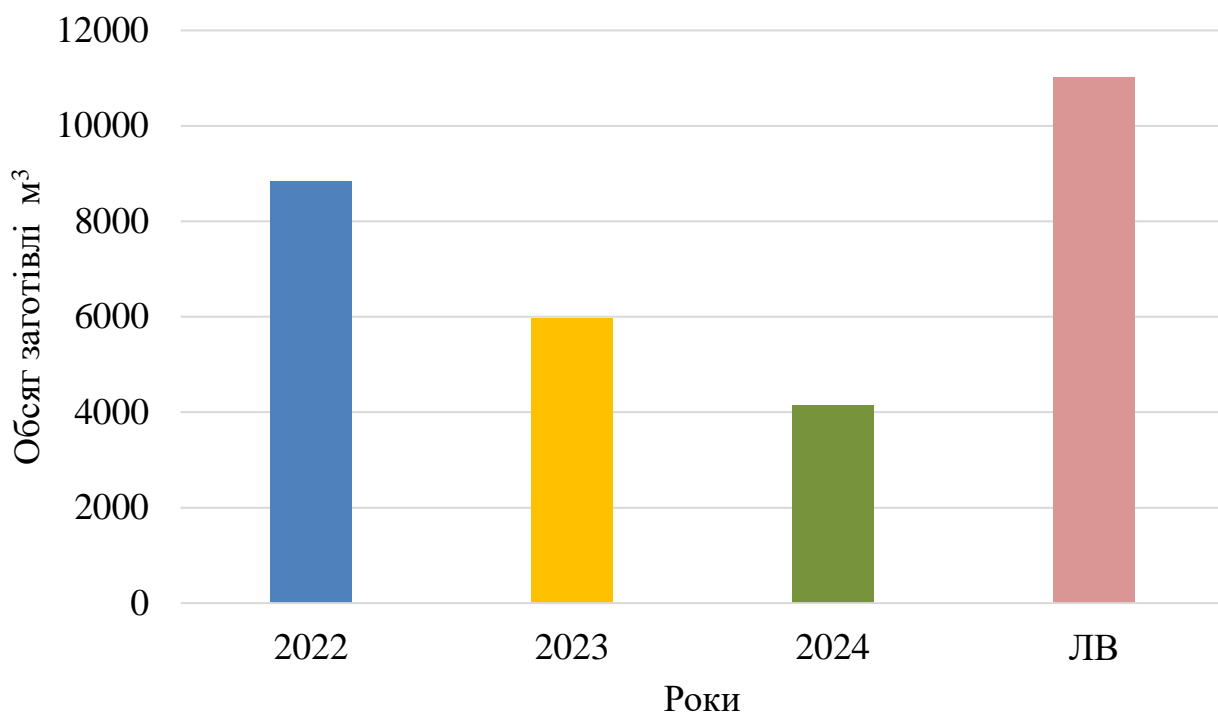

Рис. 4.14. Обсяги заготівлі по хвойним породам від рубок головного користування

Згідно даних рис. 4.14. встановлено, що протягом останніх трьох років у підприємстві щорічні обсяги лісокористування від РГК не виконувались у повному обсязі. Зокрема в 2022 році обсяги рубок головного користування виконані на 80,2%, у 2023 році – 54,3% та на 37,6% у 2024 році. Загалом простежується тенденція до зменшення фактичних обсягів заготівлі відносно запланованих. Найнижчі обсяги заготівлі зафіксовані у 2024 році як у загальному обсязі, так і по всіх групах порід, що може свідчити про обмеження доступу до ресурсів, змін у лісовій політики чи вплив зовнішніх факторів, а також збільшення обсягів проведення санітарних рубок.

4.3. Відповідність господарської діяльності підприємства принципам невиснажливого ведення господарства

Сталий розвиток лісового господарства базується на збалансованому поєднанні екологічних, економічних та соціальних функцій, які виконують ліси [3]. Сталий розвиток лісового господарства базується на принципах стійкого

лісокористування. Тобто обсяг деревини загальний, який заготовлюється має бути меншим ніж приріст деревини. Окрім цього, важливо приділити належну увагу питанню охорони довкілля та збереження біорізноманіття.

Порівняльна характеристика запланованих та фактичних реалізованих обсягів лісокористування за 2024 рік подана в табл. 4.2. Що дозволяє оцінити результати лісгосподарської діяльності та сформулювати відповідні управлінські рішення надалі.

Таблиця 4.2

Використання лісоресурсного потенціалу у Миргородському надлісництві філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Показники	Одиниці виміру	РГК	Рубки формування і оздоровлення лісів		Разом
			РД	СР	
Запроектовані обсяги лісовпорядкування	м ³	26200	4860	51200	82260
Фактична заготівля за 2022 р.	м ³	25737	2105	58027	85870
Фактична заготівля за 2023 р.	м ³	16182	6553	51009	73745
Фактична заготівля за 2024 р.	м ³	12896	4213	66927	84036
Відхилення за 2022 р.	%	-1,8	-56,7	+13,3	+4,4
Відхилення за 2023 р.	%	-38,2	+34,9	-0,4	-10,4
Відхилення за 2024 р.	%	-50,8	-13,3	+30,7	+2,2

Як видно в табл. 4.2. загальний обсяг лісозаготівель у 2022 році перевищив план на 4,4%, що є допустимим відхиленням. Проте у 2023 році вже спостерігається зниження на 10,4%, що частково компенсовано у 2024 році в

перевиконанні на 2,2%. Такий тренд свідчить про адаптивне управління лісогосподарською діяльністю, коли зменшення обсягів рубок головного користування пов'язане із збільшенням обсягів проведення санітарних рубок. Це відповідає принципам невиснажливого лісокористування і демонструє прагнення до сталого ведення лісового господарства з урахуванням екологічних чинників і необхідності підтримання природної рівноваги.

В Миргородському надлісництві реалізуються заходи, що свідчать про дотримання цих принципів. Перш за все проводяться рубки формування та оздоровлення лісів, що спрямовані на покращення якісного складу насаджень та його санітарного стану і природного поновлення. Ці рубки проводять методами, що мінімізують негативний вплив на ґрунт.

У контексті діяльності Миргородського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України», лісокористування розглядається як інструмент реалізації довгострокових стратегічних планів управління лісами, що спрямоване на поступове підвищення ефективності і продуктивності лісогосподарського виробництва.

Висновки до четвертого розділу

Проведений аналіз лісогосподарської діяльності у Миргородському надлісництві за 2022-2024 рр. засвідчує динамічність і комплексність ведення лісового господарства, що орієнтується на принципи сталого розвитку. Обсяги рубок формування та оздоровлення лісів (рубки догляду та санітарних рубок) варіювали залежно від потреб екосистем, технічних можливостей підприємства та екологічної ситуації.

Попри окремі відмінності у обсягах заготівлі із встановленими обсягами лісовпорядкуванням, спостерігається загальна тенденція до збільшення частки санітарних рубок, що свідчить про погіршення стану насаджень. Аналіз структури рубок за видами деревини також вказує на обґрунтоване планування та гнучке реагування підприємства на змінну санітарного стану насаджень.

Результати свідчать, що господарська діяльність підприємства є адаптивною до викликів природного середовища та відповідає концепції невиснажливого використання ресурсів. З урахуванням наведеного, можна констатувати наявність цілісної системи управління, яка передбачає як економічну доцільність, так і дотримання природоохоронних вимог.

ВИСНОВКИ

1. Встановлено, що у 2022 році загальні обсяги заготівлі деревини від рубок формування та оздоровлення лісів становили 60133 м³, у 2023 році – 57563 м³, а 2024 році – 71140 м³.
2. Встановлено, що обсяги заготівлі деревини від рубок догляду у 2022 році становили 2105 м³, 2023 році – 6554 м³, а 2024 році – 4213 м³.
3. Встановлено, що у 2022 році обсяги заготівлі деревини від санітарних рубок становили 58,0 тис. м³, у 2023 – 51,0 тис., а 2024 – 66,9 тис. м³.
4. Встановлено, що лісозаготівля від рубок головного користування у 2022 році становила 25738 м³, у 2023 році – 16182 м³, а 2024 році – 12896 м³.
5. Встановлено, що у 2022 році фактичні обсяги заготівлі деревини склали 85871 м³, що перевищили обсяги лісовпорядкування (+4,4%), у 2023 році – 73746 м³ (-10,4%), а 2024 році – 84036 м³ (+2,2%).
6. Встановлено, що найбільші обсяги суцільних санітарних рубок проведені у хвойних насадженнях, що свідчить про погіршення стійкості насаджень до негативних чинників.
7. Встановлено, що вибірккові санітарні рубки у переважній більшості проведені у м'яколистяних і твердолистяних насадженнях, що вказує на локальний характер уражень та можливості подальшого збереження насаджень.
8. Встановлено, що у 2023-2024 роках не повністю виконувались обсяги щорічного лісокористування від рубок головного користування через збільшення обсягів санітарних рубок.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ

Переглянути підходи лісовідновлення з метою створення насаджень стійких до негативних природних факторів та антропогенного навантаження у Миргородському надлісництві філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бобко А. Проблеми економіки лісівництва в Україні та заходи щодо поліпшення складання державного бюджету і фінансування галузі. *Економіка України*. 2007. № 11, С. 69–80
2. ДП «Ліси України». Рубки догляду – необхідно чи доцільно? Режим доступу: <https://e-forest.gov.ua/rubky-dohliadu-neobkhidno-chy-nedotsilno/>. Дата звернення: 18.05.2025
3. Звіт для громадськості по моніторингу господарської діяльності лісів високої природоохоронної цінності (ОЦЗ) філії «Миргородське лісове господарство». 2024 р. С. 48
4. Камратов С. В. Стратегія підприємств лісової галузі в системі стратегічного управління. 2018. № 2. С. 85-88. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/int_XXI_2018_2_19. Дата звернення: 18.05.2025
5. Кашпор С.М. Методичні основи складання нормативів динаміки товарної структури насаджень. *Наук. вісник Національного аграрного університету*. 1999. Вип. 17. С. 265-268.
6. Кічура А. В. Загальні вимоги і методичні вказівки для виконання практичних робіт з дисципліни «Лісівництво». Київ, 2021. С. 46.
7. Львівське обласне управління лісового та мисливського господарства. Рубки формування і оздоровлення лісів. 12.09.2010. Режим доступу: https://lvivlis.gov.ua/lisogospodars_ka_diyalnist?id=400 Дата звернення: 20.05.2025
8. Лісовський О. О. Фізико-механічні властивості деревини. Львів: Світ, 2005. 256 с
9. Леснік О.М., Дуда О. М. Використання лісоресурсного потенціалу у ДП «Камінь-Каширське ЛГ» за 2018-2020 рр. *Екосистемні послуги лісів та урболандшафтів: Міжнародна науково-практична конференція*. Київ, 2021. С. 60.
10. Луцький національний технічний університет. Тема 3. Рубки догляду, їх мета і завдання. Техніко-організаційні показники рубок догляду. Режим

доступу: <http://bit.ly/3Zz7gre>. Дата звернення: 20.05.2025

11. Лісовий кодекс України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>. Дата звернення: 20.05.2025

12. Лицур І. М. Лісоресурсний потенціал України. Наук. вісник НЛТУ України. 2005. №17.5. С. 173–174.

13. Нікітін К. Є. Математичний метод дослідження таксаційної будови насаджень. Вирощування і таксація лісових насаджень. К., 1967. С. 147-163.

14. Наказ Держкомлісгоспу № 364 від 23.12.2009 «Про затвердження Правил рубок головного користування». Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0085-10%7C>. Дата звернення: 19.05.2025

15. Особливості проведення рубок формування і оздоровлення лісів (методичні рекомендації). Харків: УкрНДІЛГА, 2023. 60 с.

16. В. М. Маурер, Ф. М. Бровко, А. П. Пінчук, О. В. Кичилюк. Підвищення продуктивності лісів лісокультурними методами : навч. посіб. К.: НУБіП України, 2010. 124 с.

17. Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 № 724. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/724-2007-%D0%BF#Text>. Дата звернення 20.05.2025

18. Про затвердження Санітарних правил в лісах України. Постанова від 27 липня 1995 р. № 555. Київ. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-95-%D0%BF#Text>. Дата звернення: 21.05.2025

19. Про затвердження Правил рубок головного користування в гірських лісах Карпат. Постанова від 22 жовтня 2008 р. №929. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2008-%D0%BF#Text>. Дата звернення: 18.05.2025

20. Про затвердження Інструкції про порядок погодження та затвердження розрахункових лісосік. Наказ 05.02.2007 №38. Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0160-07#Text>. Дата звернення: 21.05.2025

21. Про затвердження Правил рубок головного користування в лісах України. Постанова від 27 липня 1995 р. №559. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/559-95-%D0%BF#Text>. Дата звернення: 21.05.2025

22. Ресурсно-виробничий потенціал лісогосподарських підприємств України: Економічне оцінювання обсягів лісозаготівель та реалізації лісопродукції. Режим доступу: <https://bit.ly/44UjvSM>. Дата звернення: 21.05.2025

23. Содолінський Р. В. Прогнозування використання розміру головного користування лісом. Київ, 2011. С. 116–118.

24. Строчинский А. А., Гірс А. А. Товарна структура стиглих та перестійних деревостанів в лісах першої групи. К., 1992. С. 93–96.

25. Строчинський А.А., Кашпор С. М., Поляков О. В. Моделі розмірно-якісної структури об'єму стовбурів основних лісоутворювальних порід. Київ, НАУ, 2007, 14 с.

26. Добровольська Е.В., Павловська Л.Д. Сучасний стан діяльності лісового господарства Київ. 2013. С. 1-6.

27. Українська енциклопедія лісівництва. Львів: НАН України, Т. 1. 1999. 463 с.

28. FIU. Global insurance industry statement on: Adapting to climate change in developing countries. The Geneva Reports. 2014. Vol. 3, no. 1. P. 160–163.

29. Global Forest Resources Assessment 2020 – Key findings. Rome: FAO. 2020. С. 1-16. Електронний ресурс - <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/9f24d451-2e56-4ae2-8a4a-1bc511f5e60e/content>. Дата звернення: 18.05.2025

30. Sandra Alvear-Vega. Social determinants of Chilean forestry workers: A challenge for sustainable industry development. Forest Policy and Economics. Volume 172, March 2025, Page 103439. Електронний ресурс - <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1389934125000188>. Дата звернення 17.05.2025.

ДОДАТКИ

Додаток А. Приймання лісопродукції за 2022р.

Лісогосп		Акація	Береза	Берест	Верба	Вільха	Граб	Дуб	Клен гостр	Клен польовий	Клен ясенolistий	Липа	Осіка	Сосна	Тополя	Ясен	Ясен	Разом
Вид рубки	Батьківський елемент	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм
Миргородське ЛГ		1 457,3630	649,4970	568,8900	464,4740	5 554,9690	1 643,2020	17 797,4280	2 050,8090	1,0000	39,0600	1 830,7410	608,0240	53 001,3620	8,5870	3 314,1520		88 989,5580
	Заходи, не пов'язані з веденням лісового господарства																	
	Заходи, пов'язані з веденням лісового господарства		0,9980	1,9960			77,0340	479,8060	260,4470			0,9980	3,0010				58,6490	1 076,6960
	Інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства							3,0000										3,0000
	Інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства																	35,9170
	Інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства																	3,3500
	Рубки головного користування – суцільні	1 159,2980	591,3780	469,2430	464,4740	5 551,9590	928,8720	10 164,5170	1 381,6050		9,3000	1 687,3910	532,3530	2 531,9840	3,0070	2 262,3360		27 737,1710
	Рубки формування і оздоровлення лісів – догляду																	83,9750
	Рубки формування і оздоровлення лісів – догляду	94,2380		15,8550				11,7800	46,6000	13,9270		8,9900	11,2130	266,3610		8,6800		477,4440
	Рубки формування і оздоровлення лісів – догляду							7,0110	225,9040	9,0020		33,0260		1 236,6880		29,8840		1 541,5150
	Рубки формування і оздоровлення лісів – догляду													2,8160				2,8160
	Рубки формування і оздоровлення лісів – санітарні	170,3620	6,1070	78,9930			618,5050	6 858,1490	380,8680		12,4000	100,3360	50,1330	4 955,6410	5,5800	953,6010		14 190,6750
	Рубки формування і оздоровлення лісів – санітарні	33,4650	51,0140	3,0030		3,0100		19,4520	4,9600		17,3600			43 690,8630	1,0020	43 836,4530		
	Разом	1 457,3630	649,4970	568,8900	464,4740	5 554,9690	1 643,2020	17 797,4280	2 050,8090	1,0000	39,0600	1 830,7410	608,0240	53 001,3620	8,5870	3 314,1520		88 989,5580

Додаток Б. Приймання лісопродукції за 2023р.

Лісогосп		Акація	Береза	Берест	Верба	Вільха	Граб	Груша	Дуб	Клен гостр	Клен ясенolistий	Липа	Осіка	Сосна	Тополя	Тополя чорн	Ясен	Ясен	Разом
Вид рубки	Батьківський елемент	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм
Філія Миргородське лісове господарство		1 794,2010	832,8930	634,5930	325,5620	4 350,2440	1 697,3390	4,2880	20 856,6940	2 181,9410	121,8460	1 288,5370	389,1670	44 800,6510	303,2570	66,0540	4 113,4210	4,0000	83 524,4880
	Заходи, не пов'язані з веденням лісового господарства							4,3400	472,2460	90,2720		4,6600					41,7780		613,2960
	Заходи, пов'язані з веденням лісового господарства	26,0000							39,0000	5,0000									70,0000
	Заходи, пов'язані з веденням лісового господарства		54,5380	3,0000		484,9830	5,3400	1,0000	66,4710	19,8400		21,7800		314,1990	63,8800		2,0000		1 039,0290
	Інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства			2,0000				1,0000	4,0000										11,0000
	Рубки головного користування – суцільні	1 260,5140	404,9440	309,1650	320,5750	3 824,4640	903,4640		4 862,7570	1 086,2880	31,4000	924,4560	140,0840	2 837,4650	189,7770	66,0540	2 127,4260	4,0000	18 952,9000
	Рубки головного користування – суцільні			34,9010		7,1410		2,2880	303,8070	3,7290		123,0410	13,1540						4,9600
	Рубки головного користування – суцільні			28,3660		233,6360	93,1240		2 517,4300	335,9180		5,6000			49,6000				828,4050
	Рубки формування і оздоровлення лісів – догляду													90,4570					90,4570
	Рубки формування і оздоровлення лісів – догляду	20,5030	27,9500				23,9800		20,0000	19,0000	19,9900	12,9920	12,0000	567,0580		14,9200			743,3930
	Рубки формування і оздоровлення лісів – догляду	7,0060	3,0000			14,0000			287,1950	32,1800		6,0000	10,9660	5 331,9650					5 891,9110
	Рубки формування і оздоровлення лісів – догляду													26,0460					26,0460
	Рубки формування і оздоровлення лісів – санітарні	473,8010	23,5030	249,7100			648,0910		12 208,2000	589,7270	70,4560	189,9690	211,3820	4 021,0660			1 089,9320		19 735,8170
	Рубки формування і оздоровлення лісів – санітарні	6,3770	118,7600	7,4310	4,9870				73,5880			2,0020		31 060,3530					31 273,4980
	Разом	1 794,2010	832,8930	634,5930	325,5620	4 350,2440	1 697,3390	4,2880	20 856,6940	2 181,9410	121,8460	1 288,5370	389,1670	44 800,6510	303,2570	66,0540	4 113,4210	4,0000	83 524,4880

Додаток В. Приймання лісопродукції за 2024р.

Лісогосп		Акація	Береза	Берест	В'яз	Верба	Вільха	Вільха сіра	Граб	Дуб	Клен гостр	Клен	Липа	Осіка	Сосна	Твердолистя	Тополя	Тополя	Ясен	Ясен	Разом
Вид рубки	Батьківський елемент	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм	Об'єм
Філія Миргородське лісове господарство		696,0140	231,6080	881,6600	16,2110	294,4730	2 707,6230		17,0000	1 452,7320	21 820,1810	1 582,1050	84,0000	1 161,9770	541,7580	48 934,4060	10,0000	15,5100	71,0760	2 974,8050	83 493,1390
	Заходи, не пов'язані з веденням лісового господарства		15,3660											2,0590							17,4450
	Заходи, пов'язані з веденням лісового господарства	3,0000		1,0000			46,4900				7,0000										46,4900
	Інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства																				9,0000
	Рубки головного користування – суцільні	436,8210		26,0630			251,3810		384,4780	1 214,3210	164,6070	9,0000	228,5710	10,7110	2,0000		14,0000		345,0370		3 090,0080
	Рубки головного користування – суцільні		42,9960	155,3660		194,4730	1 696,4000		292,0390	3 573,6290	478,2240		578,7310	414,9600	494,2460			71,0760			9 173,1540
	Рубки формування і оздоровлення лісів – догляду													44,9960							44,9960
	Рубки формування і оздоровлення лісів – догляду	2,0090	32,0000	0,9620					2,9390	8,3000	4,0600		8,0000		251,6220				10,0340		332,6390
	Рубки формування і оздоровлення лісів – догляду	47,6600	18,0000	349,4600			97,9620		3,0000	188,4640					3 067,1150				26,4600		3 781,4640
	Рубки формування і оздоровлення лісів – догляду														54,0000						54,0000
	Рубки формування і оздоровлення лісів – санітарні	203,2040	40,7600	220,6030	16,2110	100,0000	613,4000		17,0000	790,2780	16,470,1900	914,1960	67,0000	337,8660	106,5690	3 660,3140			1 994,2660		24 946,6550
	Рубки формування і оздоровлення лісів – санітарні	82,4630	125,1560						20,0000	377,6470	20,9990			9,9600	7,4290	41 331,9150		1,5100			41 977,0990
	Разом	696,0140	231,6080	881,6600	16,2110	294,4730	2 707,6230		17,0000	1 452,7320	21 820,1810	1 582,1050	84,0000	1 161,9770	541,7580	48 934,4060	10,0000	15,5100	71,0760	2 974,8050	83 493,1390